

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Српски језик			Разред: 4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: Циљ учења Српског језика јесте да ученици овладају основним законитостима српског књижевног језика ради правилног усменог и писаног изражавања, негујући свест о значају улоге језика у очувању националног идентитета; да се оспособе за тумачење одабраних књижевних и других уметничких дела из српске и светске баштине, ради неговања традиције и културе српског народа и развијања интеркултуралности.			Годишњи фонд часова: 180
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
I КЊИЖЕВНОСТ	– чита са разумевањем различите врсте текстова; – укратко образложи свој утисак и мишљење поштујући и другачије ставове; – разликује књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; – одреди тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; – именује позитивне и негативне особине ликова; – уочи и издвоји основне елементе лирске песме (стих, строфа, рима и	Школска лектира • Поезија • Проза • Драмски текстови • Научнопопуларни и информативни текстови Домаћа лектира Књижевни појмови: • шаљива народна песма, • прича о животињама, • особине народне епске песме, • приповетка, • роман за децу, • персонификација, • опис природе и ликова, • приповедање у 1. и 3. лицу,	У настави књижевности најважније је код ученика развијати способност читања књижевних текстова са разумевањем, подстицати љубав према читању, градити осећај за лепо и вредно, васпитавати укус и неговати истрајност у читању и доживљавању књижевног дела. У разговору са ученицима треба неговати способност ученика да опишу доживљај прочитаних књижевних дела, изнесу мишљење о њима, да разумеју најразличитије особине и поступке ликова и донесу суд о њиховим поступцима и особинама, као и о различитим догађајима у тексту. Читање захтева време, истрајност и посвећеност, а неговање ових карактеристика представља основ за сва даља учења. Посебно је важно што књижевност код ученика развија емпатију, тиме што се ученици уживљавају у естетски свет дела и емотивно га проживљавају. Настава књижевности јача национални и културни идентитет ученика, кроз упознавање своје књижевности и културе, као и књижевности и културе других народа. Школска лектира је разврстана по књижевним родовима – поезија, проза, драмски текстови за децу и

	ритам); – тумачи идеје књижевног дела; – препозна ситуације кршења/остваривања права детета и стереотипе у књижевним делима; – уочи персонификацију и разуме њену улогу у књижевном делу; – разликује описивање, приповедање (у 1. и 3. лицу) и дијалог у књижевном делу; – преприча текст из различитих улога/перспектива; – уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив); – уочи супротстављеност лица у драмском тексту; – усвоји позитивне људске вредности на основу прочитаних књижевних дела;	• сукоб драмских лица. Провере знања из књижевности	обогаћена избором научнопопуларних и информативних текстова. Обавезни део школске лектире састоји се, углавном, од дела која припадају основном националном корпусу, али и репрезентативних дела за децу из светске књижевности. Домаћа лектира обухвата значајна поетска и прозна дела дечје књижевности. Уз обавезни списак дела за обраду додат је допунски избор текстова за домаћу лектуру (предлози за читање). Избор дела школске и домаће лектире примерен је узрасту ученика. Поред дела из белетристике, програмом се подстиче и упознавање ученика са нашим знаменитим списатељицама, уметницама, научницама које су оставиле значајан траг у српској култури; са природним лепотама и културним знаменитостима Србије; са занимљивим пределима, народима, обичајима у свету, са правилима лепог понашања у породици и школи, кроз избор научно-популарних текстова из књига, енциклопедија и часописа. У допунски корпус лектире уведена су бројна савремена књижевна дела за децу, која су по својој мотивској или тематској сродности блиска ученицима. Циљ је био да се пружи могућност ученицима и учитељима да се обрадом таквих дела развија имагинација и емпатија, чиме се богати читалачко искуство ученика и осавременује приступ у настави. Текстови из допунског дела лектире могу да послуже учитељу и при обради наставних јединица из граматике, као и за обраду и утврђивање садржаја из
--	---	---	--

			језичке културе. Дела која неће обрађивати, наставник треба да препоручи ученицима за читање у слободно време. Током обраде књижевних текстова ученици развијају прва литерарно-естетска искуства и формирају своје ставове о делу које слушају или читају. Учитель подстиче ученике да износе своје ставове и образлажу их примерима из текста. При тумачењу текстова из школске и домаће лектире треба разликовати књижевне врсте: шаљиву народну песму, басну и причу о животињама, приповетку, роман за децу и драмски текст; одредити тему, редослед догађаја, време и место дешавања у прочитаном тексту; именовати позитивне и негативне особине ликова; уочити битне појединости у описима бића и природе; уочити природу хумора у књижевном тексту и разумети идеје књижевног дела. Ученик треба да уочи основне одлике лирске песме (стих, строфа, рима и ритам), запази персонификацију у књижевном делу и разуме њену улогу; разликује описивање, приповедање и дијалог у књижевном делу; прави разлику између приповедања у 1. и приповедања у 3. лицу у књижевном тексту; уочи основни тон књижевног текста (ведар, тужан, шаљив) и уочи супротстављеност лица у драмском тексту. Развијање књижевних појмова код ученика не подразумева учење дефиниција, већ именовање и описно образлагање појма и уочавање улоге одређеног појма у књижевноуметничком тексту. Књижевни појмови се најпре уочавају у одговарајућем тексту, а затим се тумачи њихова
--	--	--	--

			функција. Приликом обраде лирских, епских и драмских текстова за децу ученици се мотивишу на читав низ стваралачких активности које настају поводом дела (изражајно рецитоване лирске песме, читање прозног текста интерпретативно, сценски наступ – извођење драмског текста, драмска игра, драмски дијалози, гледање дечје позоришне представе и филмова за децу, снимање и коментарисање драматизованих одломака). Часови књижевности могу се употпунити коришћењем дигиталних садржаја. Наставницима и ученицима могу бити од велике помоћи аудио записи, на којима се чује како глумци изражајно и интерпретативно назују изабране текстове. Такође, у наставу треба увести разноврсне стваралачке активности којима се врши систематизација обрађених садржаја (игре асоцијација, креативне слагалице, интерактивни задаци и квизови). Књижевна дела која су доживела позоришно извођење или екранизацију могу послужити за компаративну анализу и уочавање разлике између књижевне и позоришне/филмске (адаптиране, измењене) фабуле и сценског израза (народна бајка <i>Пепељуга</i> и Поповићева драма <i>Пепељуга</i>, екранизација бајке <i>Ружно Паче</i>, романа <i>Леси се враћа кући</i>, <i>Аутобиографије</i>, <i>Пипи Дуга Чарана</i>), чиме ученици упознају природу различитих медија и развијају своју медијску писменост. Путем упоредне анализе филма и књижевног дела, ученици ће увидети да је филм независно уметничко остварење, као и да је књижевни текст инспиративан предложак за ново,
--	--	--	--

			оригинално уметничко дело. Корелативност је омогућена адекватним комбиновањем обавезних и изборних дела. Исти текст може се повезивати са другима на различите начине, према различитим мотивима или основном тону, у склопу пројектне наставе, која се базира на исходима, а не на садржајима учења. Међупредметну повезаност учитељи успостављају, пре свега, са наставом природе и друштва, ликовне културе, музичке културе, верске наставе и грађанског васпитања. Препоручује се да ученици у настави користе електронски додатак уз уџбеник, уколико за то постоји могућност у школи.
II ЈЕЗИК Граматика, правопис и ортоепија	– повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим наставним садржајима; – разликује речи које мењају облик (именице, заменице, придеви, бројеви, глаголи) и уочи оне које су увек у истом облику; – одреди основне реченичне чланове; – разликује врсту речи од службе речи у реченици; – поштује и примени основна правописна правила;	Речи које у писању и говору мењају облик; речи које не мењају облик (без именовања врста непроменљивих речи). Реченица и реченични чланови (субјекат, предикат, објекат, прилошке одредбе). Појам субјекта; различите врсте речи (именице и личне заменице) у функцији субјекта; изостављени субјекат. Појам предиката (глаголски предикат). Појам објекта (именице у функцији објекта). Прилошке одредбе за	ЈЕЗИК У настави језика ученици овладавају граматичким и правописним правилима стандардног српског језика која ће примењивати у писаној и говорној комуникацији. Граматика - Како би се приступило усвајању нових садржаја, неопходно је да се добро утврде знања из морфологије: врсте речи и њихове граматичке категорије. У оквиру нових садржаја потребно је на примерима показати да неке речи мењају облик, а неке не (ту се пре свега подразумева промена именица, заменица и придева по падежима, и глагола по временима). Важно је да ученици уоче речи које не мењају свој облик (ту пре свега мислимо на прилоге који немају компарацију, предлоге, везнике и типичне речце, без навођења њихових назива).

	– правилно пише сва три модела управног говора;	време, место и начин. Речи и групе речи у функцији субјекта, објекта и прилошких одредаба; придев уз именицу у служби атрибута у оквиру групе речи која има службу субјекта или објекта. Управни говор (трећи модел). Велико слово: имена становника држава и насеља; називи улица и тргова; имена из уметничких дела – примери из обрађених дела (нпр. Ружно Паче...); устаљена и посебно наденута имена животиња; називи институција, предузећа и установа, манифестација; устаљена имена историјских догађаја и личности (усклађено са предметом Природа и друштво). Речца ли; скраћени упитни облик је ли (је л') према узрочном везнику јер. Предлог са уз заменице (нпр. са мнош, с њом и сл.). Писање вишечланих	Пре увођења нових садржаја из синтаксе треба обновити знања о реченици и разликовању различитих врста реченица по облику и значењу. У четвртном разреду уводи се појам реченичних чланова и појам службе (функције) речи у реченици. Служба субјекта усваја се на примерима именица и личних заменица. Треба јасно указати на разликовање врсте речи (именица, заменица) и службе (субјекат). Глагол као врста речи јавља се у служби предиката. Усвајање предиката треба започети са примерима глагола у презенту, а затим са примерима глагола у прошлом и будућем времену, уз указивање на разликовање простих облика у садашњем и сложених у прошлом и будућем времену. Посебно треба истаћи примере типа <i>Дечак је јуче читао</i> (када помоћни глагол није уз нелични глаголски облик). Именице поред службе субјекта могу имати и службу објекта. На јасним и неспорним примерима објаснити појам објекта (нпр. <i>Дечак чита књигу</i>). Уз обраду објекта може се указати и на промену облика речи (<i>књига: књигу</i>). Атрибут треба објаснити преко примера када је придев уз именицу, у оквиру групе речи са службом субјекта или објекта (не у оквиру прилошких одредаба). Кроз примере треба показати да у служби субјекта, објекта и прилошких одредаба за место, време и начин могу бити речи и групе речи. Усвајање реченичних чланова треба да иде постепено од најједноставнијих примера ка сложенијим. Прво се дају примери са једном речи у служби субјекта/објекта, а затим групе речи у истој функцији. Уз усвајање нових садржаја потребно је стално указивати на разликовање врста речи и њихове
--	--	--	---

		бројева.	службе (функције) у реченици. У претходним разредима обрађен је први и други модел управног говора тако да је неопходно направити систематизацију, а затим увести и трећи модел. Неопходно је моделе управног говора повезати са правописним правилима и употребом знакова навода и запете. Наставу граматике треба повезивати са наставом књижевности тако што књижевни текстови из програма могу послужити за граматичку анализу и послужити као пример употребе врста речи у реченици, службе речи у реченици и различитих врста реченица по облику и значењу. Примери треба да буду једноставни за анализу. Учитељ може и да прилагоди текст, тако да примери буду типични. Правопис - Правописна правила ученици треба да усвајају постепено, уз понављање и вежбање већ наученог и уз усвајање нових садржаја, и то путем различитих вежбања како на нивоу речи тако и на нивоу реченице и краћих текстова. Писање имена становника држава и насеља, имена улица и тргова, назива институција, предузећа и установа, манифестација, као и писање устаљених имена историјских догађаја и историјских личности потребно је повезати са наставом предмета Природа и друштво. Писање имена из уметничких дела и писање имена животиња потребно је повезати са наставом књижевности и обрадити на основу примера из обрађених дела (нпр. <i>Ружно Паче</i>, <i>Пипи Дуга Чарапа</i>, <i>Леси</i> и сл.).
--	--	----------	---

			Писање речце <i>ли</i> обрађено је у другом разреду, а сада се уводе и мало сложенији примери. Због честе погрешне употребе пожељно је посебно указати на разликовање скраћеног упитног облика <i>је ли (је л')</i> и узрочног везника <i>јер</i> (честе грешке: <i>Јер имаш оловку?</i> уместо <i>Је л' имаш оловку?</i> и сл.). Писање предлога <i>са</i> уз заменице обрадити само уз типичне примере <i>са многим, с њом, с тобом</i> и сл. Писање вишечланих бројева треба повезати са наставом математике. Систематизација знања из правописа најбоље се постиже вежбањем на тексту, исправљањем грешака у тексту, диктатима и сл.
III ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	– чита текст поштујући интонацију реченице/стиха; – изражајно рецитије песму и чита прозни текст; – изводи драмске текстове; – употреби основне облике усменог и писменог изражавања: препричавање, причање и описивање; – употреби речи истог облика, а различитог значења, као и речи истог значења, а различитог облика; – препозна значење речи и фразеологизама који се	Основни облици усменог и писменог изражавања: препричавање текста у целини и по деловима (по датом плану); причање у дијалошкој форми (уношење дијалога, управног говора у структуру казивања); описивање односа међу предметима, бићима и појавама; описивање природе, личности, књижевних ликова и сл. Речи истог облика, а различитог значења; речи истог значења, а различитог облика (на примерима књижевних текстова); устаљени језички изрази.	Један од основних задатака наставе језичке културе односи се на усавршавање језичкоизражајних средстава код ученика, односно на развијање, богаћење и унапређивање њихове језичке способности. Област <i>Језичка култура</i> обухвата усмено и писмено изражавање. Наставни рад у овој области реализује се у садејству са другим двема областима: са језиком и књижевношћу, али и кроз самосталне наставне јединице. Ваљано усмено и писмено изражавање омогућава ученику да успешно учи и савлада и друге школске предмете. Основни облици усменог и писменог изражавања (препричавање, причање, описивање) представљају темељне програмске садржаје за усавршавање и неговање језичке културе ученика. У четвртном разреду требало би подстицати ученике да препричавају, причају и описују и на сажет и на опширан начин како усмено, тако и писмено. <i>Препричавање</i> је један од најпопуларнијих облика

	употребљавају у свакодневnoj комуникацији; – напише разгледницу, честитку, приватно писмо; – прилагоди језички израз комуникативној ситуацији – формалној и неформалној; – повеже информације исказане у линеарном и нелинеарном тексту и на основу њих изводи закључак; – правилно структурира текст; – учествује у предлагању садржаја и начина рада.	Разгледница, честитка, писмо. Књижевни и други текстови (линеарни и нелинеарни) у функцији унапређивања језичке културе. Говорне вежбе: рецитоване, изражајно читање, сценско приказивање драмског/драматизованог текста и сл. Правописне вежбе: диктат; управни говор (сва три модела); наводници; велико слово; заменица Ви из поштовања; спојено и одвојено писање речи (речца ли, предлог са, вишечлани бројеви). Језичке вежбе: допуњавање реченица предикатом у садашњем, прошлом и будућем времену; проширивање реченица; укрштене речи; асоцијације. Лексичко-семантичке вежбе: одређивање значења устаљених израза; састављање речи на основу датог почетног и последњег слова; допуњавање низа речима које су повезане са датом речју.	усменог и писменог изражавања у млађим разредима основне школе. Да не би постало импровизовано, свако препричавање мора да има свој циљ и планско усмеравање. Унапред би требало да се зна које ће садржаје ученик препричавати у наставним околностима. Избор треба да обухвати различите врсте текстова/садржаје. Потребно је усмеравати ученике како да одаберу чињенице, како да одвоје главно од споредног и мање битног и како да следе хронолошки ток садржаја. Потом, требало би водити рачуна о томе да се препричавају само они садржаји који испуњавају програмске захтеве и који су ученицима претходно протумачени/анализирани, предочени, објашњени. Будући да у четвртом разреду настава језичке културе усложњава и повећава захтеве на плану овог облика изражавања ученика, требало би их подстицати, између осталог, да препричавају текстове/садржаје у целини и по деловима, али имајући у виду план препричавања. Потребно је и вредновати препричавање, тј. упутити ученике на мање или више успеле сегменте овог облика изражавања. <i>Причање</i> представља стваралачко изражавање без обзира на то да ли је у питању стварност или фантазија, тј. да ли је реч о репродуковању неког доживљаја, догађаја и замишљеног садржаја (из света дечије маште). Најчешће се почиње са причањем доживљаја, па потом догађаја. За причање је потребан посебан интелектуални напор и развијеност језичке компетенције на одређеном нивоу што ће се одразити на избор тематске грађе и њених значајних појединости и на начин језичког уобличавања свих структурних елемената приче. Потребно је указати
--	---	--	---

		Два школска писмена задатка – један у првом и један у другом полугодишту	ученицима да могу слободније да износе личне доживљаје, ставове, да буду маштовити и оригинални, да се емоционално и сликовито изражавају. Требало би водити рачуна о поштовању основних методичких начела која се односе на организацију овог вида језичког испољавања ученика: планирање, подстицање, усмеравање и вредновање. У четвртом разреду је посебно значајна корелација са садржајима из других двеју области (језика и књижевности), због чега би предност требало дати причању у дијалошкој форми, односно уношењу дијалога, управног говора у структуру казивања. <i>Описивање</i> јесте најсложенији облик језичког изражавања на овом узрасту. Међутим, у мањој или већој мери, заступљено је у свакодневној комуникацији и зато је неопходно посветити му посебну пажњу. Због бројних узрастних ограничења у раду са најмлађим ученицима, овој врсти језичког изражавања потребно је приступити одговорно и уз поштовање принципа наставне условности и поступности приликом постављања захтева: оспособљавати ученика да пажљиво посматрају, уочавају, откривају, упоређују, па тек онда дату предметност да мисаоно заокруже и језички уобличе. Будући да се описивање често доводи у блиску везу са читањем и тумачењем текста (посебно књижевноуметничког), требало би стално усмеравати пажњу ученика на она места у овој врсти текстова која обилују описним елементима (опис односа међу предметима, бићима и појавама; описивање природе, личности, књижевних ликова и сл.), јер су то и најбољи обрасци за спонтано усвајање описивања као трајне вештине у језичком испољавању. Да би се
--	--	---	---

			ученици навикли да се клоне стереотипа при описивању, потребно их је подстицати да пишу о ономе што је њима блиско или што је на њих дубоко деловало. Циљеве и задатке ове врсте вежбања требало би постепено усложњавати – од једнолинијске дескрипције видљивог до промишљеног, аналитичког изражавања доживљаја стварности у којој ће бити истакнута самосталност и индивидуалност ученика. Стога се понекада описивање може комбиновати са методом разговора, графичким представљањем или са методом посматрања. Остали општи методички приступи овом значајном облику језичког изражавања исти су или слични као и код препричавања и причања (од планирања, преко реализације планираних активности, до вредновања постигнутог и функционалног повезивања са сродним садржајима какви су и усмена и писмена вежбања за стицање, усавршавање и неговање језичке културе ученика). Обрада наставних садржаја који се односи на <i>речи истог облика, а различитог значења и речи истог значења, а различитог облика, као и на устаљене језичке изразе</i> требало би да се заснива на бројним примерима који су ученицима познати, јер би им помогли да боље разумеју и да употребљавају дате лексеме у спонтаној комуникацији, што би допринело обогаћивању њихове језичке продукције и унапређивању њихове комуникативне компетенције. Изузетно је значајно да се ове лексеме и устаљени изрази не изучавају изоловано, изван контекста, већ је потребно указати ученицима на њихову функцију у стварној језичкој употреби. Требало би, између осталог, разговарати са ученицима о посебним
--	--	--	---

			(стилским) ефектима које ове лексеме и фразеологизми имају у одређеном тексту. Ово градиво би требало повезати са наставом књижевности, будући да књижевно дело обилује лексичким слојевима, којима се изграђује и књижевни и језички укус ученика. Наставној јединици <i>Разгледница, честитка, писмо</i> требало би приступити функционално. Требало би подстицати ученике да сами напишу разгледницу, честитку или писмо, али би им требало, најпре, предочити одређена правила која се односе на ове облике писане комуникације. Пажњу би посебно требало усмерити на адресирање писма и разгледнице. Пожељно је повезати ово градиво са одговарајућим наставним јединицама из правописа. Помоћу књижевних и некњижевних текстова ученицима би требало указати на различите могућности употребе речи, синтагми и реченица у формалним/неформалним језичким ситуацијама, као и на промену њиховог значења у зависности од контекста. Током практичне наставе језичке културе ученицима би требало указати да је неопходно говорити онако како то захтева комуникативна ситуација и са њом ускладити језичке механизме. Изучавањем различитих врста текстова – линеарних и нелинеарних – кроз осмишљавање, организовање и реализовање бројних активности, код ученика би требало унапређивати читалачку компетенцију. Посебно би их требало усмеравати на то да промишљају о текстовима, да их анализирају, да језички исправно и јасно искажу своје мишљење о одређеном тексту, као и да повезујући информације
--	--	--	--

			изнете у тексту, изведу закључак. Пожељно је код ученика подстицати стратегије које читалац користи у сусрету са текстом, као што су, на пример: проналажење информација; повезивање и интерпретирање; промишљање и евалуирање. Не занемарујући узрасне и индивидуалне карактеристике ученика, требало би их оспособити да примене знања и вештине које ће им омогућити да коректно реше проблемске ситуације у различитим контекстима у којима се читање одвија. Кохерентност представља значајно обележје текстуалне структуре и упућује на континуални карактер неког текста. Стога би у настави језичке културе требало оспособљавати ученике да правилно конципирају/структурирају текст/састав. На пример, требало би да састављају логички смислене текстове на основу задатих речи или да састављају текстове чија ће дужина бити ограничена. Такође, требало би их подстицати да осмисле више различитих почетака текста на исту задату тему или да осмисле више различитих завршетака наменски припремљеног и према захтеву прилагођеног недовршеног текста; да успостављају нарушен хронолошки или смислени поредак у задатом тексту и слично. Свака од програмских вежби (правописне, језичке, лексичко-семантичке и говорне вежбе) планира се и реализује у наставном контексту у коме постоји потреба за функционалним усвајањем и функционалном применом датих језичких законитости и појава у новим комуникативним ситуацијама, као и потреба за утврђивањем, обнављањем или систематизовањем знања стеченог
--	--	--	---

			током наставе језика и наставе књижевности. Говорне вежбе код ученика подстичу машту и креативност, али и дивергентно мишљење, због чега би их требало чешће примењивати у настави језичке културе. Потребно је да буду прецизно испланиране и детаљно организоване. Говорне вежбе су у функцији изграђивања доброг језичког укуса, елоквентности и флуентности у изражавању. На овом узрасту адекватне могу бити следеће говорне вежбе: рецитоване, изражајно читање, сценско приказивање драмског/драматизованог текста и слично. Системска примена адекватних правописних вежби омогућава да теоријско правописно знање благовремено пређе у умење, као и да се стечена навика примене правописних правила испољи у практичној и спонтаној намени. Правописне вежбе представљају најбољи начин да се правописна правила науче, провере, као и да се уочени недостаци отклоне. У овом узрасту требало би примењивати просте правописне вежбе које су погодне за савлађивање само једног правописног правила из једне правописне области. Приликом припреме правописних вежби требало би поштовати принцип поступности, систематичности, јединства теорије и праксе. Како би се успешније савладала програмом предвиђена правописна начела, погодне могу бити следеће правописне вежбе: диктат; управни говор (сва три модела); наводници; велико слово; заменица <i>Ви</i> из поштовања; спојено и одвојено писање речи (речца <i>ли</i>, предлог <i>са</i>, вишечлани бројеви). Врсте језичких вежби потребно је одабрати у контексту наставног садржаја. То могу бити
--	--	--	---

			допуњавање реченица предикатом у садашњем, прошлом и будућем времену; проширивање реченица; укрштене речи; асоцијације и слично. Применом лексичко-семантичких вежби код ученика се ствара навика да промишљају и траже адекватан језички израз за оно што желе да искажу (у зависности од комуникативне ситуације) и повећава се фонд таквих изрази у њиховом речнику. Врсте ових вежби треба усагласити са интересовањима ученика и наставним садржајима. Развијању смисла за прецизно изражавање и разумевање значења речи и изрази доприносе различите вежбе, на пример: одређивање значења устаљених изрази; састављање речи на основу датог почетног и последњег слова; допуњавање низа речима које су повезане са датом речју. Писмени задаци представљају најсинтетичнији облик деловања у развијању језичке културе ученика и могу недвосмислено указати на ефекте наставе српског језика и књижевности у целини. У четвртом разреду ученици израђују два школска писмена задатка – један у првом и један у другом полугодишту. Оба писмена задатке требало би писати ћириличким писмом. Пожељно је да исправак првог писменог задатка ученици пишу ћириличким, а другог латиничким писмом.
Праћење и вредновање	Праћење напредовања и оцењивање постигнућа ученика је формативно и сумативно и реализује се у складу са <i>Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању</i>. Оцењивање би требало да буде усмерено на добијање информација о обрасцима мишљења и условима под којим ученик може да примени знање стечено током наставе језичке културе у свакодневной формалној и неформалној комуникацији. Процес праћења и вредновања једног ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика.		

	Акценат би требало да буде на учениковим способностима – на ономе што ученик може или покушава да учини. Током процеса наставе и учења учитељ континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити довољно јасна и информативна, како би била подстицајна за даље напредовање ученика. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика. - усмене провере; учествовање у активностима на часу; доношење прибора и потребне литературе; израда домаћих задатака; писмене провере по темама или наставним јединицама (5мин, 15мин, 45мин); писмени задаци; интерактивни квизови; групни рад;
Начин прилагођавања	Излазећи у сусрет потребама у учењу све деце, уважавању све деце и обезбеђивању једнаких услова да уче заједно, по потреби се пишу планови за рад по ИОП-у. У свом одељењу често имамо надарену децу, која имају велика предзнања и интересовања и веома брзо усвајају нове наставне садржаје. Њима морамо обезбедити додатни материјал за рад, пружити им различите облике и методе рада. За њих су посебно значајни задаци у дигиталним уџбеницима али и одељењски задаци, које могу да прошире и ураде у виду презентације. Да би дете напредовало, ма како паметно или талентовано било, потребни су му увек нови, интересантни задаци. Насупрот њима су деца с тешкоћама у развоју, са одређеним посебним потребама. Тој деци морамо да прилагодимо исходе, приступ рада, градиво и задатке. У томе вам могу помоћи дигитални садржаји, који децу на првом месту мотивишу, а затим им пружају очигледну наставу, да све оно о чему причамо виде и лакше разумеју.
Напомена	Амбијентална настава- током школске године.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Математика			Разред: 4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: Циључења Математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.			Годишњи фонд часова: 180
Наставната тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начиностваривања

БРОЈЕВИ	- прочита, запише и упореди природне бројеве и прикаже их на бројевној правој; - одреди месну вредност цифре; - изврши четири основне рачунске операције у скупу N_0; - састави израз, израчуна вредност бројевног изрази и примени својства рачунских операција; - реши једначине и неједначине и провери тачност решења; - реши проблемски задатак користећи бројевни израз, једначину или	• Скуп природних бројева са нулом. • Декадни систем записивања бројева. • Месна вредност цифре. • Својства скупа природних бројева. • Сабирање и одузимање (писмени поступак). • Множење и дељење (писмени поступак). • Својства рачунских операција (изражена формулама). • Изрази са више операција (бројевни изрази и изрази са	У четвртном разреду проширује се блок бројева на коме се ради, упознавањем природних бројева већих од 1.000 и формирањем појма скупа природних бројева N и скупа природних бројева са нулом N_0. Упознају се својства скупа N_0: уређеност, кардиналност, ограниченост са леве стране као и својства рачунских операција (замена места сабирака, здруживање сабирака, замена места чинилаца, 0 као сабирак, 1 као чинилац, множење збира и разлике бројем, сталност збира и разлике). Бројеви се представљају у декадном запису као зборови вишеструких декадних јединица ($4\ 321 = 4\ 000 + 300 + 20 + 1$) или збира производа једноцифрених бројева и декадних јединица ($4\ 321 = 4 \cdot 1\ 000 + 3 \cdot 100 + 2 \cdot 10 + 1 \cdot 1$). Одређује се месна вредност цифре у броју. Поступни развој појма броја подстиче се визуелним представљањем бројева на
----------------	---	---	---

	неједначину; -процени вредност израза са једном рачунском операцијом; -одреди вишеструке декадне јединице најближе датом броју; -прочита и запише разломке облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$); -упореди разломке облика $\frac{m}{n}$ са једнаким бројиоцима или имениоцима; -сабере и одузме разломке са једнаким имениоцима; -запише резултат мерења дужине децималним бројем са највише две децимале; -сабере и одузме децималне бројеве са највише две децимале; -чита, користи и представља податке у табелама или графичким дијаграмима; -формира низ на основу упутства; - реши задатак применом различитих начина представљања проблема;	променљивом). • Једначине и неједначине у скупу N_0. • Разломци облика $\frac{m}{n}$ ($m, n \leq 10$). • Упоредивање разломака са једнаким бројиоцима. • Једнакост разломака. • Сабирање и одузимање разломака са једнаким имениоцима. • Децимални запис броја са две децимале. • Сабирање и одузимање децималних бројева.	бројевној правој као и активностима одређивања најближе (вишеструке) декадне јединице. Знања о рачунским операцијама даље се проширују писменим поступцима сабирања и одузимања, множења и дељења у скупу природних бројева, упознавањем поступака прво уз помоћ таблица месних вредности, а затим скраћеним поступцима са потписивањем. При увежбавању техника рачунања са вишецифреним бројевима треба водити рачуна о сврсисходности захтева и могућностима примене знања у реалним ситуацијама. Препоручљиво је да се брзина и сигурност у израчунавању збира и разлике бројева увежбава на примерима у блоку бројева до 1 000 000, а производа и количника на примерима множења, односно дељења (са и без остатка) највише двоцифреним бројем. Негује се и развија навика процењивања вредности израза и провере тачности рачуна. Ученике треба упутити да проверу тачности могу радити и калкулатором као и да могу користити апликације да би увежбали технике рачунања. Утврђују се својства операција која се изражавају реторички и симболички (формулама). Кроз примере ученицима се указује на функционалну примену својстава операција при рачунању.
--	---	--	--

			Поред утврђивања способности израчунавања вредности простих и сложених бројевних израза, код ученика се развија способност састављања бројевних израза и израза са променљивом на основу инструкција или математичког моделовања проблемске ситуације. Подразумева се познавање математичких термина (сабирак, збир, умањеник, умањилац, разлика, чинилац, дељеник, делилац, количник). Решавају се просте и сложене једначине ($a \cdot x \pm b = c$, $a - b \cdot x = c$, $x : a \pm b = c$, $a - x : b = c$, $a : x \pm b = c$, $a - b : x = c$, $a \cdot (x \pm b) = c$, $a \cdot (b - x) = c$, $(x \pm b) : a = c$, $(a - x) : b = c$, $a : (x \pm b) = c$, $a : (b - x) = c$) и просте неједначине (у којима су релацијски знаци $<$, $>$, $\leq$ или $\geq$) са решењима из скупа N_0. Решавање једначина заснива се на познавању рачунских операција и њихове међусобне повезаности. Ученици се упућују да утврде вредности које би могла имати непозната у неједначини и у том скупу утврђује се за које вредности непознате се добија тачнанаједнакост. Решавање неједначина заснива се на таблицама или на решавању одговарајућих једначина и познавања функционалне зависности резултата рачунских операција од њених компонената. Решења се записују уз коришћење симбола $\in$, $\{$ и $\}$. Разматрају се случајеви код којих неједначина има једно
--	--	--	--

		решење, има више решења или нема решења. Подстиче се навика провере решења и анализа „логичности“ решења с обзиром на природу проблема. Решавање задатака у реалистичним и проблемским ситуацијама је контекст за утврђивање и проширивање знања о својствима рачунских операција и развој способности математичког моделовања. Проблеми се задају у текстуалној форми, сликом, табелом или графиком (стубичастим дијаграмом и сликовним дијаграмом у коме један симбол може представљати више од једног објекта). У овим примерима, од посебног значаја је селекција значајних информација за решавање проблема и уочавање односа између познатих и непознатих компоненти које се представљају помоћу математичког апарата, најчешће писањем одговарајућих израза, једначина или неједначина. Развија се способност и навика ученика да усмено и писмено образложе поступке решавања задатка уважавајући чињеницу да често постоји више начина да се дође до решења. Ученици се подстичу да користе различите методе решавања проблема, укључујући и визуелно представљање проблемске ситуације (нпр. метод дужи, метод правоугаоника). Важно је омогућити ученицима да решавају задатке који ће допринети даљем развијању математичко логичког мишљења
--	--	---

		и припреми за бављење појмом функције у наредним разредима. Зато су корисни задаци одређивања следећег члана низа, уочавања и описивања правила на основу започетог низа, формирања низа на основу заданог правила, као и осмишљавања новог правила за формирање низа. Даље се развија појмовно разумевање разломка облика m/n ($m, n \leq 10$) анализом визуелних представа помоћу правоугаоних модела, кружног дијаграма и др. Упоредивање разломака заснива се на визуелним представама при чему се прво обнавља упоређивање разломака са једнаким имениоцима, а затим се раде случајеви упоређивања разломака са једнаким бројоцима. Уочавају се еквивалентни разломци. Сабирају се и одузимају разломци са једнаким имениоцима, представљени визуелно, при чему се раде само случајеви код који је резултат мањи или једнак два цела. Упознаје се децимални запис бројева са највише две децимале у контексту мерења дужине. Поступци сабирања и одузимања бројева у децималном запису обухватају само једноставне случајеве бројева са истим бројем децимала код којих је збир цифара на истој позицији у бројевима који се сабирају или одузимају мањи од 10 (нпр. $1,3 + 0,2 = 1,5$; $1,37 + 0,21 = 1,58$ и $1,7 - 0,2 = 1,5$; $1,74 -$
--	--	--

			0,21 = 1,53).
ГЕОМЕТРИЈА	- именује елементе и опише особине квадрa и коцке; - црта мреже и прави моделе квадрa и коцке; - препозна сликовну представу изгледа тела посматраног са различитих страна;	• Квадар и коцка	Формирање геометријских идеја започето је, у првом разреду, посматрањем и описивањем предмета у реалном простору: полазећи од просторних облика познатих из свакодневног живота (коцка и лопта, квадар и ваљак, пирамида икупа), најпре су издвојени равни геометријски облици (круг, квадрат, правоугаоник, троугао), затим су издвојене линије којима су оивичени учени облици и најзад тачке као пресеци линија. У четвртом разреду, заокружује се прва етапа учења геометрије анализом геометријских тела, заснованом на примени знања и вештина стечених учењем геометрије у ранијим разредима. Иако је пожељно обновити основне просторне облике, централно место ове теме заузимају квадар и коцка, будући да се исходи односе на ова геометријска тела. За успешно остваривање исхода, обраду нових садржаја треба да прати обнављање свих важних геометријских појмова из претходних разреда. Важно је повезати појмове фигура, линија, тачка редом са појмовима страна, ивица, теме, истаћи паралелност и нормалност међу појединим ивицама квадрa, односно подударност међу

		наспрамним странама квадра. Својства квадра и коцке треба повезати са својствима правоугаоника и квадрата, илуструјући одговарајуће везе и на моделима квадра и коцке, и на њиховим мрежама. Наставни садржаји који се односе на геометрију простора веома су важни за интелектуални развој ученика. Разноврсним примерима и задацима треба стимулисати оријентацију у простору, просторну визуелизацију, мисаоно сагледавање простора и томе слично. Наведене способности посебно се унапређују уочавањем веза између просторних односа и одговарајућих равних репрезентација. Зато је пожељно код ученика развијати вештину представљања геометријских тела цртањем одговарајућих слика у равни (слободном руком и геометријским прибором). Веома је важно да ученици коректно употребљавају пуне и испрекидане линије за приказивање видљивих и невидљивих ивица тела у односу на избрани правац посматрања, као и да уочавају елементе (пре свега праве углове) који нису веродостојно приказани на равној слици. Цртање у квадратној или тачкастој мрежи погодно је да се ученицима предоче разни начини представљања квадра и коцке у зависности од правца посматрања. Развоју визуелне перцепције могу допринети задаци који се односе на тела састављена од коцки истих димензија и у којима се захтева бројање коцки и цртање фигура које се виде
--	--	--

		посматрањем тела са предње и задње стране, одозго и одоздо, слева и здесна. Довољно је посматрати тела сачињена од једноцифреног броја коцки. Савремена технологија пружа изузетне могућности да се једноставно и ефектно прикажу просторни односи, па зато интерактивни геометријски софтвери постају корисно средство у реализацији геометријских тема. На пример, када је реч о настави геометрије у четвртом разреду, препоручљиво је одговарајућим софтверским апликацијама генерисати разноврсне мреже квадрa (коцке) и симулирати њихово склапање, приказивати слике истог тела из различитих праваца посматрања итд. Употреба софтверских апликација (нпр. за виртуелно састављање коцке) не сме да замени ниједну од традиционалних наставних активности (нпр. прављење модела коцке од картона), већ да буде додатак који ће допринети ефикаснијој реализацији наставног процеса. Треба имати на уму да за већину ученика самостална употреба неког софтвера представља додатно интелектуално ангажовање, па је неопходно унапред добро осмислити и припремити задатке у којима се захтева употреба софтверских апликација. Одученика не треба очекивати вешту употребу софтвера, али је важно да уоче значај технологије и погодности које она
--	--	---

			омогућава. Веза између геометрије и информатике може се остварити и задацима који су инспирисани једноставним програмима језика Лого: нпр. употребом наредби горе, доле, лево, десно, напред, назад описати путању „бубе-робота” из једног темена коцке у неко друго теме (при чему је пожељно истицати све могуће путање, тј. размотрити и комбинаторне аспекте проблема). Исходи и одговарајући садржаји у вези са темом Геометрија веома су значајни и у научно-техничком и уметничком образовању. Зато је важно успоставити везе са другим предметима. На пример, повезивање са ликовном културом може се остварити истицањем ликовних ефеката којима се дочарава просторност. Корелација са природом и друштвом могла би се остварити кроз дискусију о просторном планирању, архитектури и грађевинарству и одговарајућим занимањима, уз посебно истицање значаја прецизног цртања и прављења макета. Корисно би било са ученицима уопштено анализирати план и макету неке познате грађевине. Пожељно је реализовати и један пројектни задатак којим би се стимулисало функционално знање, повезивање и примена наученог. Пројектни задатак би могао бити прављење поједностављене макете
--	--	--	--

			учионице. Намештај у учионици би требало представљати у облику квадрата, односно коцке. Пре израде макете треба обавити мерење просторије и намештаја и погодно изабрати размеру.
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	- прочита, упореди и претвори јединице за мерење површине и запремине; - израчуна површину квадрата и правоугаоника; - израчуна површину и запремину квадрата и коцке; - реши проблемске задатке у контексту мерења.	• Мерење површине (m^2, dm^2, cm^2, mm^2, km^2, ha, a). • Површина квадрата и правоугаоника. • Површина квадрата и коцке. • Мерење запремине (m^3, dm^3, cm^3, mm^3). • Запремина квадрата и коцке.	Увођењу стандардних мерних јединица за површину (mm^2, cm^2, dm^2, m^2, a, ha, km^2) треба да претходи обнављање мерења дужине и одговарајућих стандардних јединица мере, као и подсећање на концепт мерења површине геометријских фигура, који су ученици упознали у трећем разреду без увођења стандардних јединица. Важно је да ученици овладају претварањем мерних јединица из већих у мање и обрнуто, вишеименованих у једноименоване и обрнуто, као и упоређивањем величина датих у истим или различитим мерним јединицама. Неопходно је да ученици повежу идеју поплочавања правоугаоника подударним квадратима са формулом за израчунавање површине правоугаоника. У задацима треба потенцирати правилан математички запис, прецизност и уредност приликом цртања и израчунавања. Реалним примерима треба развијати способност процене површина (просторија, станова, игралишта, парцела итд.) и њиховог међусобног односа. Са практичног становишта веома су корисни задаци у којима треба израчунати

		површину фигуре која се једноставно може разложити на правоугаонике и квадрате. Овакви задаци су значајни и зато што непосредно повезују идеју поплочавања и примену формула за израчунавање површина. На њих се надовезује формирање појма површине квадра и коцке и долажење до одговарајућих формула. По аналогiji са развијањем концепта мерења дужине и површине, уводи се појам запремине коцке и квадра и стандардне мерне јединице за запремину (mm^3, cm^3, dm^3, m^3). Формулу за израчунавање запремине квадра треба повезати са идејом попуњавања квадра истоветним коцкама. У оквиру теме Геометрија истакнут је значај задатака који се односе на тела састављена од истоветних коцки и у којима се захтева бројање коцки, односно цртање фигура које се виде посматрањем тела са предње и задње стране, одозго и одоздо, слева и десна. Пожељно је неколико оваквих задатака урадити и у контексту мерења, при чему бројање коцки треба повезати са запремином тела, а површину тела повезати са збиром површина одговарајућих фигура које се виде из различитих праваца. Стандардне мерне јединице за запремину треба повезати са јединицама за мерење запремине течности (l, dl, cl, ml, hl),
--	--	--

			које су уведене у трећем разреду. Пожељно је поменуте везе илустровати пресипањем воде из боце од 1 l у коцку странице 1 dm. Сипање воде из обичне кухињске мензуре може послужити за практично одређивање запремине посуда. Тема Мерење и мере веома је важна за повезивање аритметичких и геометријских садржаја. Примене једначина треба илустровати погодним примерима и задацима у којима се примењују формуле за израчунавање површине и запремине. Поред тога, важно је подстицати и цртање геометријских репрезентација проблемских ситуација које се превасходно односе на аритметички контекст. Ово последње се посебно односи на примену тзв. методе дужи и методе правоугаоника при решавању аритметичких задатака.
Праћење и вредновање	Саставни део процеса развоја математичких знања у свим фазама наставе је и праћење и процењивање степена остварености исхода, које треба да обезбеди што поузданије сагледавање развоја и напредовања ученика. Тај процес треба започети иницијалном проценом нивоа на коме се ученик налази. Прикупљање информација из различитих извора (свакодневна посматрања, активност на часу, учествовање у разговору и дискусији, самосталан рад, рад у групи, тестови) помаже наставнику да сагледа постигнућа (развој и напредовање) ученика и степен остварености исхода. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а важно је ученике оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у учењу. - На основу свеукупне ангажованости ученика у процесу наставе - праћења напретка ученика и развоја његових знања, умећа и способности - савладаности програмских захтева - умећу у решавању постављених задатака - на основу контролних вежби и усменог испитивања ,писмени задаци ,контролне вежбе , тестови		

	знања , домаћи задаци - посматрање ангажованости на часу
Начин прилагођавања	Излазећи у сусрет потребама у учењу све деце , уважавању све деце и обезбеђивању једнаких услова да уче заједно , по потреби се пишу планови за рад по ИОП-у . У свом одељењу често имамо надарену децу, која имају велика предзнања и интересовања и веома брзо усвајају нове наставне садржаје. Њима морамо обезбедити додатни материјал за рад, пружити им различите облике и методе рада. За њих су посебно значајни задаци у дигиталним уџбеницима али и одељењски задаци, које могу да прошире и ураде у виду презентације. Да би дете напредовало, ма како паметно и талентовано било, потребно је суму увек нови, интересантни задаци. Насупрот њима су деца с тешкоћама у развоју, са одређеним посебним потребама. Тој деци морамо да прилагодимо исходе, приступ рада, градиво и задатке. У томе вам могу помоћи дигитални садржаји, који децу на првом месту мотивишу, а затим им пружају очигледну наставу, да све оно о чему причамо виде и лакше разумеју.
Напомена:	Амбијентална настава – током школске године

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Природа и друштво	Разред: 4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: Циљ учења Природе и друштва је сте упознавање себе, свог природног и друштвеног окружења и развијање способности за одговоран живот у њему.	Годишњи фонд часова: 72

Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начино стваривања
МОЈАО ТАЦБИ НА– РЕПУБЛ ИКАСРБ ИЈА/ Природн и друштво неодлике Србије	-одреди положај и границу Србије, положај главног града и већих насељана географска карта Србије; - одреди положај именује природне и друштвене објекте на географској карти Србије - повеже различите природно-географске карактеристике Србије са размештајем становништва, изгледом насеља и делатностима људи - уважава националну и културну разноликост као основу за суживот свих грађана Републике Србије; - представља знаменитости, културна добра и природне лепоте по којима је Србија препознатљива у свету; - у дискусији даје предност коришћењу локалних производа, производна правље них од рециклираних материјала, као и коришћењу обновљивих природних ресурса; - повеже резултат рада са уложеним трудом	Положај, територија, граница и симболи Србије (грб, застава и химна) и национална валута. Природне карактеристике Србије – рељеф, воде, шуме. Типичне, ретке и угрожене врсте биљака и животиња – значаји заштите. Национални паркови Србије. Друштвене карактеристике Србије (становништво, насеља и делатности). Грађани Србије (права и обавезе, демократски односи и интеркултуралност). Привредне карактеристике Србије (природни ресурси и делатности у различитим крајевима). Одржива употреба природних ресурса (извори енергије, чиста вода, чист ваздух, плодно земљиште, руде, разноврсност	Ученике треба оспособљавати да самостално истражују и анализирају природне и друштвене појаве и процесе. У зависности од исхода који се жели остварити, учитељ треба да подстакне ученике на различите врсте активности које ангажују како поједина чула, тако и више чула истовремено. Синхронизација чулних утисака даје целовиту слику објеката, процеса, појава и њихову интеграцију у комплексну слику света, а уважава различитости у склоностима ученика при упознавању света и процесу учења. Ипак, учење се не завршава на чулним утисцима, већ се наставља у општавањем ученог кроз описивање, поређење, формулисање закључака итд. У наставном процесу се, дакле, полази од несистематизованих искуствених сазнања и иде се ка општим, научно заснованим, систематизованим знањима из области природе,

	ом; -сарађујесадругима угрупиназаједничким активностима; учествујеудруштвено- кориснимакцијамаузподршкуодрасли х.		друштва и културе. Активности ученика потребно је прилагодити предметним исходима, специфичностима изабраних садржаја и узрасту ученика. Постепено треба повећавати ниво захтева и самосталности ученика приликом упознавања природних и друштвених појава. Стварност (природна и друштвена) која нас окружује и из које произлази садржај овог програма заснована је на <i>повезаности различитих појава и процеса</i>. Због тога садржаји предмета <i>Природа и друштво</i> морају да буду одраз те целовитости и повезаности појава које се изучавају. Ради формирања елементарних појмова и постављања мреже за систем појмова, при избору и распореду програмске грађе примењен је <i>спирално-узлазни модел</i>, у складу са узрастним карактеристикама ученика. То значи да се иста тематика из разреда у разред проширује, продубљује и посматра с различитих аспеката.
--	---	--	---

			Изградња система у настави резултат је постојања система у стварности. Улога учитеља је да ствара прилике за учење, а не да наставне садржаје тумачи само као биолошке, географске, историјске и друге садржаје. – Поред тога, приступ настави и учењу треба да буде <i>повезан и са логиком и методологијом научне дисциплине</i> одакле произлази одређени садржај. Тако изучавање биолошких садржаја нужно треба да укључи посматрање и праћење биолошких феномена; изучавање садржаја хемије и физике – закључивање на основу спроведеног огледа или експеримента; изучавање прошлости – анализу историјских извора итд. Развијање система појмова подразумева континуиран рад учитеља на успостављању хоризонталне (унутар једног разреда) и вертикалне повезаности (између разреда) појмова унутар програма предмета <u>Природа и друштво</u>. Важно је да се кад год је могуће приступи интегрисаном приступу садржајима на међупредметном нивоу кроз наставне и ваннаставне облике рада
--	--	--	---

			и активности
МОЈАО ТАЦБИ НА – РЕПУБЛ ИКАСРБ ИЈА/ Човек – природн о идуштве нобиће	- повежепроменеуизгледусвогтелаипон ашањасаодрастањем; - планирасвоједневнеактивностии времепроведеноуИКТуређаје; - затражипомоћуколикосесуочисанеп римеренимсадржајимаудигиталномо кружењу - повежерезултатерадасауложенимтруд ом; -сарађујесадругима угрупиназаједничким активностима; учествујеудруштвено-кориснимакцијамауздодршкуодрасли х.	Човек – природно, друштвено и свеснобиће. Физичкепромене у пубертету. Дигиталнабезбедностипоследнице прекомерногкоришћењаинформа ционо- комуникационихтехнологија; непримеренисадржаји.	Ученике треба оспособљавати да самостално истражују и анализирају природне и друштвене појаве и процесе. У зависности од исхода који се жели остварити, учитељ треба да подстакне ученике на различите врсте активности које ангажују како поједина чула, тако и више чула истовремено. Синхронизација чулних утисака даје целовиту слику објеката, процеса, појава и њихову интеграцију у комплексну слику света, а уважава различитости у склоностима ученика при упознавању света и процесу учења. Ипак, учење се не завршава на чулним утисцима, већ се наставља уопштавањем ученог кроз описивање, поређење, формулисање закључака итд. У наставном процесу се, дакле, полази од несистематизованих искуствених сазнања и иде се ка општим, научно заснованим, систематизованим знањима из области природе, друштва и културе. Активности ученика потребно је прилагодити

			предметним исходима, специфичностима изабраних садржаја и узрасту ученика. Постепено треба повећавати ниво захтева и самосталности ученика приликом упознавања природних и друштвених појава. Стварност (природна и друштвена) која нас окружује и из које произлази садржај овог програма заснована је на <i>повезаности различитих појава и процеса</i>. Због тога садржаји предмета <i>Природа и друштво</i> морају да буду одраз те целовитости и повезаности појава које се изучавају. Ради формирања елементарних појмова и постављања мреже за систем појмова, при избору и распореду програмске грађе примењен је <i>спирално-узлазни модел</i>, у складу са узрасним карактеристикама ученика. То значи да се иста тематика из разреда у разред проширује, продубљује и посматра с различитих аспеката. Изградња система у настави резултат је постојања система у стварности.
--	--	--	---

			Улога учитеља је да ствара прилике за учење, а не да наставне садржаје тумачи само као биолошке, географске, историјске и друге садржаје. – Поред тога, приступ настави и учењу треба да буде <i>повезан и са логиком и методологијом научне дисциплине</i> одакле произлази одређени садржај. Тако изучавање биолошких садржаја нужно треба да укључи посматрање и праћење биолошких феномена; изучавање садржаја хемије и физике – закључивање на основу спроведеног огледа или експеримента; изучавање прошлости – анализу историјских извора итд. Развијање система појмова подразумева континуиран рад учитеља на успостављању хоризонталне (унутар једног разреда) и вертикалне повезаности (између разреда) појмова унутар програма предмета <i>Природа и друштво</i>. Важно је да се кад год је могуће приступи интегрисаном приступу садржајима на међупредметном нивоу кроз наставне и ваннаставне облике рада и активности
--	--	--	---

МОЈАО ТАЏБИ НА – РЕПУБЛ ИКАСРБ ИЈА/ Материј али	-идентификује и самостално раздваја смеше просеја вањем, одливањем, цеђењем и испа равањем; - испита електричну проводљив ост материјала помоћу једноста вног струјног кола; - наведе пример штедљивог коришћења електричне енергије; - наведе пример употребе магнета у свако дневној животи; - наведе пример превенције и заштите од пожара; - повеже резултат рада са уложеним труд ом; - сарађује са другима у групи на заједничким активностима; учествује у друштвено- корисним акцијама уз подршку одрасли х.	Смеше (течности, храна, земљишт е, ваздух). Раздвајање састојака смеше (п росејавање, одливање, цеђење , испаравање). На електрисавање предмета од различитих материја ла. Електрична проводљивост – проводници и изолатори. Рационална потрошња електрич не енергије и правилно руковање електричним апаратима у домаћ инству. Магнетна својства материјала (природни магнети, могућнос т магнетисавања тела и својс тва које тада испољавају). Запаљиве материјали (озн аке за запаљиве материјале). Ваздух – кисеоник као чинилац саго ревања. Опасности заштите од пожара.	Ученике треба оспособљавати да самостално истражују и анализирају природне и друштвене појаве и процесе. У зависности од исхода који се жели остварити, учитељ треба да подстакне ученике на различите врсте активности које ангажују како поједина чула, тако и више чула истовремено. Синхронизација чулних утисака даје целовиту слику објекта, процеса, појава и њихову интеграцију у комплексну слику света, а уважава различитости у склоностима ученика при упознавању света и процесу учења. Ипак, учење се не завршава на чулним утисцима, већ се наставља уопштавањем ученог кроз описивање, поређење, формулисање закључака итд. У наставном процесу се, дакле, полази од несистематизованих искуствених сазнања и иде се ка општим, научно заснованим, систематизованим знањима из области природе, друштва и културе. Активности ученика потребно је прилагодити предметним исходима, специфичностима изабраних
--	---	--	---

			садржаја и узрасту ученика. Постепено треба повећавати ниво захтева и самосталности ученика приликом упознавања природних и друштвених појава. Стварност (природна и друштвена) која нас окружује и из које произлази садржај овог програма заснована је на <i>повезаности различитих појава и процеса</i>. Због тога садржаји предмета <i>Природа и друштво</i> морају да буду одраз те целовитости и повезаности појава које се изучавају. Ради формирања елементарних појмова и постављања мреже за систем појмова, при избору и распореду програмске грађе примењен је <i>спирално-узлазни модел</i>, у складу са узрасним карактеристикама ученика. То значи да се иста тематика из разреда у разред проширује, продубљује и посматра с различитих аспеката. Изградња система у настави резултат је постојања система у стварности. Улога учитеља је да ствара прилике за учење, а не да наставне садржаје
--	--	--	---

			тумачи само као биолошке, географске, историјске и друге садржаје. – Поред тога, приступ настави и учењу треба да буде <i>повезан и са логиком и методологијом научне дисциплине</i> одакле произлази одређени садржај. Тако изучавање биолошких садржаја нужно треба да укључи посматрање и праћење биолошких феномена; изучавање садржаја хемије и физике – закључивање на основу спроведеног огледа или експеримента; изучавање прошлости – анализу историјских извора итд. Развијање система појмова подразумева континуиран рад учитеља на успостављању хоризонталне (унутар једног разреда) и вертикалне повезаности (између разреда) појмова унутар програма предмета <i>Природа и друштво</i>. Важно је да се кад год је могуће приступи интегрисаном приступу садржајима на међупредметном нивоу кроз наставне и ваннаставне облике рада и активности
--	--	--	--

МОЈАО ТАЏБИ НА – РЕПУБЛ ИКАСРБ ИЈА/ Прошлос тСрбије	- прикажехронолошкиналентивременаз начајнеисторијскедогађаје и личности; - опишеначинживотаљудикрозвремеко ристећиразличитеизвореинформација; - представитокирезултатеистраживања (писано,усмено,помоћу лентевремена,презентацијоми/илицрт ежомидр.); - пронађеиодаберепотребнеинформациј еизразличитихизвора(писаних,сликов них,дигиталних); - представизнаменителичности,културн адобраиприродне лепотепокојимајеСрбијапрепознатљив аусвету; -сарађујесадругима угрупиназаједничким активностима; - повежерезултатерадасауложенимтруд ом; -учествујеудруштвено-кориснимакцијамаузподршкуодр	Животудалекојпрошлости(долаз акСловенанаБалканско полуострво,областикојесуСрбин аселили;начинживота). Српскадржавазавремеvlадарскеп ородицеНемањића–успон ислабљење(владари– СтефанНемања,царДушан,царУр ош; култура,начинживота). Животподтурскомвлашћу(начин живота,облиципружања отпора). Настанакиразвојмодернесрпскед ржаве(ПрвиДругисрпски устанак– узрокиток;вођеустанка;култура,н ачинживота). Србијаусавременодоба(Првисвет скират,настанак југословенскедржаве,Другисветс кират,променаоблика владавине,распадјугословенскед ржаве иосамостаљењеСрбије; култура,начинживота).	Ученике треба оспособљавати да самостално истражују и анализирају природне и друштвене појаве и процесе. У зависности од исхода који се жели остварити, учитељ треба да подстакне ученике на различите врсте активности које ангажују како поједина чула, тако и више чула истовремено. Синхронизација чулних утисака даје целовиту слику објеката, процеса, појава и њихову интеграцију у комплексну слику света, а уважава различитости у склоностима ученика при упознавању света и процесу учења. Ипак, учење се не завршава на чулним утисцима, већ се наставља уопштавањем ученог кроз описивање, поређење, формулисање закључака итд. У наставном процесу се, дакле, полази од несистематизованих искуствених сазнања и иде се ка општим, научно заснованим, систематизованим знањима из области природе, друштва и културе. Активности ученика потребно је прилагодити предметним исходима, специфичностима изабраних
--	--	---	--

	аслих.		садржаја и узрасту ученика. Постепено треба повећавати ниво захтева и самосталности ученика приликом упознавања природних и друштвених појава. Стварност (природна и друштвена) која нас окружује и из које произлази садржај овог програма заснована је на <i>повезаности различитих појава и процеса</i>. Због тога садржаји предмета <i>Природа и друштво</i> морају да буду одраз те целовитости и повезаности појава које се изучавају. Ради формирања елементарних појмова и постављања мреже за систем појмова, при избору и распореду програмске грађе примењен је <i>спирално-узлазни модел</i>, у складу са узрасним карактеристикама ученика. То значи да се иста тематика из разреда у разред проширује, продубљује и посматра с различитих аспеката. Изградња система у настави резултат је постојања система у стварности. Улога учитеља је да ствара прилике за учење, а не да наставне садржаје
--	--------	--	---

			тумачи само као биолошке, географске, историјске и друге садржаје. – Поред тога, приступ настави и учењу треба да буде <i>повезан и са логиком и методологијом научне дисциплине</i> одакле произлази одређени садржај. Тако изучавање биолошких садржаја нужно треба да укључи посматрање и праћење биолошких феномена; изучавање садржаја хемије и физике – закључивање на основу спроведеног огледа или експеримента; изучавање прошлости – анализу историјских извора итд. Развијање система појмова подразумева континуиран рад учитеља на успостављању хоризонталне (унутар једног разреда) и вертикалне повезаности (између разреда) појмова унутар програма предмета <i>Природа и друштво</i>. Важно је да се кад год је могуће приступи интегрисаном приступу садржајима на међупредметном нивоу кроз наставне и ваннаставне облике рада и активности
--	--	--	--

Праћење и вредновање	По-требноједанаставникконтинуирано и напримеренначинукажујеученикунаквалитетњеговогпостигнућакоштоћеповратнаинформацијабитиприлагођена, довољнојасна и информативнакакобиималаулогуподстицајнеповратнеинформације. Свакаактивностједобраприликазапроценунапредовања и давањеповратнеинформације, а ученикетребаоспособљавати и охрабриватидапроцењујусопственинапредак у остваривањуисходапредмета,каоинапредакдругихученика.
Начинприлагођавања	Излазећи у сусрет потребама у учењу све деце , уважавању све деце и обезбеђивању једнаких услова да уче заједно , по потреби се пишу планови за рад по ИОП-у . У свом одељењу често имамо надарену децу, која имају велика предзнања и интересовања и веома брзо усвајају нове наставне садржаје. Њима морамо обезбедити додатни материјал за рад, пружити им различите облике и методе рада. За њих су посебно значајни задаци у дигиталним уџбеницима али и одељењски задаци, које могу да прошире и ураде у виду презентације. Дабидетенапредовало, макакопаметноилиталентованобило, потребнисумуувекнови, интересантнизадаци. Насупрот њима су деца с тешкоћама у развоју, са одређеним посебним потребама. Тој деци морамо да прилагодимо исходе, приступ рада, градиво и задатке. У томе вам могу помоћи дигитални садржаји, који децу на првом месту мотивишу, а затим им пружају очигледну наставу, да све оно о чему причамо виде и лакше разумеју.
Напомена	Амбијентална настава- током школске године.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Ликовна култура			Разред: 4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: Ученици треба да селиковно изражавају и тиме развијају мишљење и ликовно-естетски сензитивност за: коришћење разних материјала за компоновање, композицију и покрет, орнаментику, простор, одабирање случајно добијених ликовних односа по личном избору, плакат и ликовне поруке као могућност споразумијевања; Сеприпремају различите могућности компоновања и комуникације; Имају изграђен усвијест о потреби чувања човјекове природне и културне околине, те активног учествовања у квалитетном естетском и просторном уређењу животне околине.			Годишњи фонд часова: 72
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
1. КОМПОЗИЦИЈА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – поштује инструкције за припремање, одржавање и одлагање материјала и прибора; – изражава замисли, интересовања, сећања, емоције и машту традиционалним ликовним техникама; – користи амбалажу и предмете за	Елементи композиције – облик, боја, линија, текстура, светлина (валер). Положај елемената у композицији – хоризонтални, вертикални, дијагонални. Материјали и технике – графитна оловка, туш и четка, туш и перо, акварел, гваш, темпере, фротаж, колаж, деколаж, асамблаж, меки материјали.	Композиција је ликовна целина коју је створио човек. Свака целина се састоји из делова (елемената). Основни елементи композиције (ликовни елементи) су облик, линија, боја, текстура и светлина (валер). У природи можемо видети пределе и појаве које доживљавамо као композиције и елементе композиције (а који то нису). На пример, када севају муње, ми их видимо као мрежу линија која се грана од једне или више ширих линија. Уколико наставник одабере овај пример, не треба да пропусти прилику да подсети ученике како да се понашају и заштите за време олује. Затим треба да говори о цртању светлом, да покаже карактеристичан пример (Пикасови цртежи светлом из 1949. године), као и савремене оловке за цртање светлом (унети у претраживач: LED Light Drawing Pens). Када цртамо светлом, цртеж је, као и муња, привремен. Ако желимо да га сачувамо, потребно је да га неко фотографише док цртамо. Некада су уметници

	једнократну употребу у стваралачком раду; – примени, у стваралачком раду, основна знања о композицији; – користи одабрана уметничка дела и визуелне информације као подстицај за стваралачки рад;		цртали и сликали само традиционалним материјалима и техникама. Светлост није била средство за рад, већ само услов за опажање. Када нема светлости, не видимо облике, боје, линије, текстуре... Како се смањује јачина светлости, и боје предмета изгледају тамније. Светлина или валер је количина светлости у једној боји. Ученици могу да експериментишу додајући једној боји другу боју или боје да би је посветлили или потамнели. На ово објашњење може да се надовеже и објашњење бачене и сопствене сенке, затим прича о односу светлотамно на слици и принципу компоновања, контрасту. У овом разреду се објашњава само контраст светлог и тамног. Великим контрастом постиже се драматичност. Ученици могу то једноставно да испробају. Уколико се учионица замрачи и батеријском лампом одоздо осветли лице ученика који прича неки измишљени догађај, прича ће бити далеко интересантнија него када се прича под равномерним осветљењем. Ученици који користе рачунар и мобилне телефоне могу да подешавају контраст у апликацијама за обраду слике и да пореде ефекте који се на тај начин добијају. Могуће је објаснити још неке принципе компоновања (доминанта, јединство), али не треба нудити потпуна објашњења на примерима из уметности јер су превише сложена за овај узраст. За ученике је корисније делимично објаснити принципе компоновања на примерима из живота. Организација композиције и даље се учи
--	--	--	---

			постепено. Ученици могу прво да креирају једноставну композицију распоређујући на папиру (или у апликативном програму за цртање) правилне (или правилне и неправилне) облике према замишљеној линији – хоризонталној, вертикалној или дијагоналној (елементи се могу распоређивати и другачије, али није пожељно ширити садржаје). Затим се постепено задају сложенији задаци који омогућавају да ученик размишља и да сам планира распоред елемената којима би ефикасно изразио своју замисао. Напредним и заинтересованим ученицима/одељењима наставник може да понуди и друга објашњења. На пример, када посматрамо неки предео у даљини, видимо линију хоризонта која раздваја небо и земљу. Та линија је привид, али је ученици означавају на својим цртежима и сликама. Наставник може да говори о предњем и задњем плану (или предњем, средњем и задњем плану). Облици који се приказују у задњем плану су најмањи, јер их тако видимо у природи и окружењу. Даље објашњавање теоријских садржаја није пожељно – важније је да ученици развијају опажање. До краја разреда ученици треба да испробају традиционалне технике које нису користили у претходним разредима. И даље се користе материјали за рециклажу (материјал за рециклажу се не купује само да би се користио на часовима ликовне културе). Ученицима је потребно указати на озбиљно загађење планете пластиком и упутити их да избегавају производе у амбалажи која се тешко разграђује и рециклира.
--	--	--	---

			Задаци обједињују активности ученика: развијање креативних идеја, организацију композиције и истраживање изражајних могућности материјала и техника.
2. СПОРАЗУМЕВАЊЕ	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – тумачи једноставне знаке, симболе и садржаје уметничких дела	Хералдика – застава, грб, печат. Пиктограми. Споразумевање сликом.	Предлози који се односе на хералдику и пиктограме остварују се на интегрисаним часовима ликовне културе и природе и друштва. Ученицима је потребно кратко објаснити значење и порекло симбола на грбу Србије. Потребно је да науче да читају знаке упозорења (општа опасност, високи напон, отров, опасност од пожара, клизав терен, ломљиво...), забране (забрањено фотографисање, забрањен прилаз, забрањено коришћење мобилних телефона, забрањено увођење кућних љубимаца...) и обавештења (школа, излаз, место у превозу резервисано за инвалиде или труднице, стаза за бицикле, дечје игралиште...). Предлози који се односе на споразумевање сликом (у најширем значењу) не везују се за теоријске садржаје, већ за изражавање (емоција, маште, позитивних порука, доживљаја...). Важно је да ученици разумеју да се сликом могу саопштити различите информације, исто као и текстом. Наставник у току године поставља разноврсне захтеве. На пример, може да тражи од ученика да прикажу у раду шта знају о свакодневном животу у средњем веку, шта мисле о брзој храни, како доживљавају пролеће, како би себе представили вршњацима са другог континента...
3. НАСЛЕЂЕ	По завршетку разреда ученик ће	Споменици природе и споменици културе у	Предлози који се односе на споменике природе и споменике културе у нашој земљи остварују се на

	бити у стању да: – разговара о значају одабраног уметника, уметничког дела, споменика и музеја;	Србији. Археолошки локалитети, замкови и утврђења, манастири, музеји. Познати уметници и најзначајнија дела.	интегрисаним часовима ликовне културе и природе и друштва. Ови часови могу да се допуне прављењем плаката или дигиталне збирке фотографија најлепших предела у земљи и најзначајнијих споменика. Уколико се прави дигитална збирка, ученици могу да претражују интернет на часу, према смерницама које даје наставник, или код куће, у присуству одраслих. Такође, наставник може сам да учита фотографије са интернета и да заједно са ученицима направи ужи избор. Уметничка дела имају функцију илустровања појмова који се објашњавају, а користе се и као подстицај (мотивација) за стваралачки рад. Међутим, потребно је и да ученици сазнају нешто више о одабраним уметницима (када су живели, како су изгледали, по чему су познати, где се чувају њихова најпознатија дела...). Наставник прави избор уметника и уметничких дела руководећи се значајем уметника/дела и садржајем дела који одговара узрасту ученика.
4. СЦЕНА	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – учествује у планирању и реализацији ликовног пројекта или радионице; – разматра, у групи, шта и како је учио/учила и	Сценографија за позориште, филм и телевизију. Елементи сценографије.	<i>Сцена</i> је простор где се одржавају представе, концерти, снимају филмови и ТВ програм (емисије, серије, рекламе, музички спотови...). <i>Сценографија</i> је дизајн сцене. <i>Сценограф</i> је уметник који смишља изглед сцене. Сцена може да се постави на отвореном или у затвореном простору (наставник може да разговара са ученицима о томе како се бирају локације, шта може да буде важно за постављање сцене на отвореном). Ученици треба да добију елементарне информације о фазама рада. Сценограф прво сарађује са режисером и упознаје се са делом које се изводи. Затим

	гдетазнањаможе применити.		израђује нацрте за сцену и сарађује са дизајнером светла, костимографом, мултимедијалним уметницима, тимовима који израђују кулисе, реквизите, маске, перике, шминку... Најважније што ученици треба да сазнају јесте да се сценографија креира тимски, да је за рад неопходно знање о елементима композиције и компоновању, да често нема довољно средстава да се сцена обликује како је замишљено. Тада је неопходно да чланови тима/тимова испоље креативност и да обликују сцену користећи материјале који су им доступни, да заједно осмисле како ће направити неки елемент сцене или специјални ефекат. Специјални ефекти могу бити механички (на пример, вештачки дим, магла, снег...) и креирани дигиталном технологијом. Практични рад се планира као пројекат или радионица. Циљ учења је развијање креативних идеја и вештине сарадње.
Праћење и вредновање	Наставник у току године прати, процењује и подстиче развијање индивидуалних потенцијала сваког ученика. Могући елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су: — однос према раду (припремљен је за час, одговорно користи материјал, прибор и алатке, одржава прибор и радни простор, потписује радове, чува радове у мапи...); — однос према себи (истражује информације, поставља питања, предлаже, истрајан је у раду, труди се, преузима одговорност, поштује себе и своје радове, учи на грешкама; спреман је да испроба своје способности у новим активностима...); — однос према другима (довршава рад у договореном року, поштује договорена правила понашања, спреман је да помогне и да сарађује, уважава туђу културу, радове, начин размишљања, доживљавања, опажања, изражавања...); — разумевање (разуме задатак, разуме појмове, разуме процес, разуме концепт, разуме визуелне информације...); — повезивање (повезује и пореди познате и нове информације, људе, места, догађаје, феномене,		

	идеје, дела...); — оригиналност (оригиналан је у односу на туђе радове, оригиналан је у односу на своје претходне радове...); — организација композиције (у складу са својом идејом примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о простору, перспективи, пропорцијама, правцу, смеру...); — вербално изражавање (учтиво комуницира, аргументовано, кратко и јасно образлаже свој рад, идеју, доживљај, опажање, емоције...); — употреба техника и средстава (бира одговарајућу технику у односу на идеју, примењује одговарајући процес, бира одговарајући материјал/подлогу, истражује могућности технике и материјала, користи дигиталну технологију као помоћно средство у раду, обликује рад у одабраном апликативном програму)... Елементи могу и другачије да се формулишу. Бирају се према типу ликовног задатка и циљевима задатка. Самопроцена радова је вербална и писана.
Начин прилагођавања	Излазећи у сусрет потребама у учењу све деце, уважавању све деце и обезбеђивању једнаких услова да уче заједно, по потреби се пишу планови за рад по ИОП-у. У свом одељењу често имамо надарену децу, која имају велика предзнања и интересовања и веома брзо усвајају нове наставне садржаје. Њима морамо обезбедити додатни материјал за рад, пружити им различите облике и методе рада. За њих су посебно значајни задаци у дигиталним уџбеницима али и одељењски задаци, које могу да прошире и ураде у виду презентације. Дабидетенапредовало, макопааметноилиталентованобило, потребнисумуувекнови, интересантнизадаци. Насупрот њима су деца с тешкоћама у развоју, са одређеним посебним потребама. Тој деци морамо да прилагодимо исходе, приступ рада, градиво и задатке. У томе вам могу помоћи дигитални садржаји, који децу на првом месту мотивишу, а затим им пружају очигледну наставу, да све оно о чему причамо виде и лакше разумеју.
Напомена:	Амбијентална настава- током школске године.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Музичка култура			Разред: 4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: Циљ учења предмета Музичка култура је да код ученика развије интересовање и љубав према музици кроз индивидуално и колективно музичко искуство којим се подстиче развијање креативности, естетског сензибилитета и духа заједништва, као и одговорност према очувању музичког наслеђа и културе свога и других народа.			Годишњи фонд часова: 36
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
1. СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ	- опише своја осећања у вези са слушањем музике; - препознаје народну и уметничку музику; - опише улогу музике у медијима; - разликује инструменте по боји звука и изражајним могућностима; - повеже карактер дела са избором инструмента и елементима музичке изражајности;	- Композиције различитог карактера - Елементи музичке изражајности (инструмент, глас, мелодијска линија, темпо, ритам, динамика) - Вокална и инструментална музика (композиције домаћих и страних композитора) - Дела фолклорне традиције српског и	-упознају звуке разних инструмената; - слушају вредна дела уметничке и народне музике.

	уочи контраст и понављање у музичком делу;	других народа - Музичка прича - Музика у служби других медија - Музички бонтон Музика и здравље	
2. ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ	- пева и свира по слуху и са нотног текста песме различитог садржаја и расположења; - примени изражајне музичке елементе; - поштује договорена правила понашања при слушању и извођењу музике; - коментарише своје и туђе извођење музике; - самостално или уз помоћ одраслих користи предности дигитализације: учествује у школским приредбама и манифестацијама;	- Музичке игре (дидактичке) - Певање песама различитог садржаја и карактера по слуху - Певање и свирање песама из нотног текста - Свирање песама по слуху на деčјим инструментима и/или на другим инструментима - Народни инструменти нашег и других народа - Музичке драматизације - Свирање инструменталних аранжмана на деčјим инструментима и на	- певају песме по слуху; - певају песме солмизацијом; - свирају на деčјим музичким инструментима; - изводе деčје, народне и уметничке игре; - импровизују мелодије на задани текст; - упознају звуке разних инструмената; - слушају вредна дела уметничке и народне музике

		алтернативним изворима звука • Динамика (крешендо, декрешендо) • Темпо (<i>Andante</i>, <i>Moderato</i>, <i>Allegro</i>) • Боја (различити гласови и инструменти) • Трајање (цела нота и пауза. нота четвртине са тачком) • Савладавање тонске висине и солмизације у обиму ce^1-ce^2 • Тактирање у 3/4 и 4/4 такту • <i>Це-дур</i> лествица Репетиција, прима и секунда волта	
3. МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО	• осмисли и изведе једноставну ритмичку и мелодијску пратњу; • осмисли музички одговор на музичко питање;	• Једноставна ритмичка и мелодијска пратња • Музичка питања и одговори и музичка допуњалка	- свирају на дечјим музичким инструментима; - изводе дечје, народне и уметничке игре; - импровизују мелодије на задани текст; - упознају звуке разних

	• осмисли једноставну мелодију на краћи задати текст; • изабере одговарајући музички садржај (од понуђених) према литерарном садржају.	• Звучна прича на основу познатих музичких садржаја, звучне ономотопеје и илустрације на краћи литерарни текст (учење у контексту) • Креирање покрета уз музику коју ученици изводе • Креирање мелодије на одабрани текст	инструмената.
Праћење и вредновање	На часовима музичке културе најбитније је развијање музичких способности и изграђивање вештина. Смер наставе је такав да се увек креће од звука ка тумачењу. Из тих разлога, не инсистира се на дефиницијама већ на препознавању, извођењу и идентификовању музичких садржаја. Критеријум у оцењивању је степен ангажовања, уложен труд и лично напредовање сваког ученика у складу са његовим музичким могућностима. У оквиру свих музичких активности, потребно је обезбедити пријатну атмосферу, а код ученика потенцирати осећање сигурности и подршке. - усмено испитивање - ангажованост на часу - продукти ученичких активности		
Начин прилагођавања	Излазећи у сусрет потребама у учењу све деце, уважавању све деце и обезбеђивању једнаких услова да уче заједно, по потреби се пишу планови за рад по ИОП-у. У свом одељењу често имамо надарену децу, која имају велика предзнања и интересовања и веома брзо усвајају нове наставне садржаје. Њима морамо обезбедити додатни материјал за рад, пружити им различите облике и методе рада. За њих су посебно значајни задаци у дигиталним уџбеницима али и одељењски задаци, које могу да прошире и ураде у виду презентације. Да би дете напредовало, ма како паметно или талентовано било, потребни су му увек нови, интересантни задаци.		

	Насупрот њима су деца с тешкоћама у развоју, са одређеним посебним потребама. Тој деци морамо да прилагодимо исходе, приступ рада, градиво и задатке. У томе вам могу помоћи дигитални садржаји, који децу на првом месту мотивишу, а затим им пружају очигледну наставу, да све оно о чему причамо виде и лакше разумеју.
Напомена	Амбијентална настава- током школске године.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Физичко васпитање			Разред: 4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: Циљ учења Физичког и здравственог васпитања је да ученик унапређује физичке способности, моторичке вештине и знања из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и примене правилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.			Годишњи фонд часова: 108
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
1.ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	- примени општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); - правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; - комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; - одржава равнотежу у различитим кретањима;	Вежбе за развој снаге са реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој покретљивости са реквизитима и без реквизита. Вежбе за развој аеробне издржљивости. Вежбе за развој брзине и експлозивне снаге. Вежбе за развој координације. Национална батерија тестова за праћење физичког развоја и моторичких способности. Моторичке вештине и игре у развоју моторичких способности	При планирању вежбања у припремној фази часа, треба узети у обзир утицај наставне теме на физичке способности ученика и применити вежбе чији делови биомеханичке структуре одговарају основном задатку главне фазе часа и служе за обучавање и увежбавање конкретног задатка. Методе вежбања које се примењују у настави су тренажне методе (континуирани, понављајући метод), прилагођене узрасним карактеристикама ученика. У раду са ученицима треба примењивати диференциране облике рада, доzirати вежбања у складу са њиховим могућностима и примењивати одговарајућу терминологију вежбања. Време извођења вежби и број понављања, задају се групама ученика или појединцима у складу са њиховим способностима, водећи рачуна о постизању што веће радне ефикасности и оптимализацији интензитета рада. Препоручени начини рада за развој физичких способности ученика. 1. Развој снаге: – без реквизита и са реквизитима, – на справама и уз помоћ справа. 2. Развој покретљивости: – без реквизита и са реквизитима, – уз коришћење справа. 3. Развој издржљивости: – трчање и спортске игре (мини-рукомет, фудбал, мини-кошарка), – елементарне игре, – вежбање уз музику, – плес. 4. Развој координације: – извођење

			координационих вежби у различитом ритму и променљивим условима, – развој координације применом садржаја из атлетике, гимнастике и спортских игара. 5. Развој брзине и експлозивне снаге: – трчање са убрзањем, – штафетне игре, – примена елемената спортских игара. Вежбе је неопходно изводити максималним брзином из различитих почетних положаја на одређени знак – старт из различитих положаја. За ученике који из здравствених разлога изводе посебно одабране вежбе, потребно је обезбедити посебно место за вежбање.
2.МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	– примени општеприпремне вежбе (вежбе обликовања); – правилно изводи вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; – комбинује усвојене моторичке вештине у игри и свакодневном животу; – одржава равнотежу у различитим кретањима; – правилно држи тело; – самостално	Технике трчања.Истрајно трчање. Скок удаљ згрчном техником. Бацање лоптице из залета. Скок увис прекорачном техником.Тробој. Основни садржаји Вежбе на тлу: вежбе и комбинације.Прескоци и скокови(прескок разношка). Вежбе увису,вежбе у упору и вежбе са променама висова и упора. Вежбе равнотеже на шведској клупи и нискојгреди. Проширени садржаји Вежбе на тлу: летећи колут из места. састав. Мини–рукомет. Футсал–„мали фудбал”. Основни елементи кошарке и мини-кошарка.Основни	1. Атлетика Поновити различите варијанте ходања и трчања из претходних разреда. Трчање уз правилно постављање стопала и правилан рад руку, са подизањем колена, трчање преко препрека, трчање са променом ритма, трчање са променом правца и смера, брзо трчање са стартом из различитих почетних положаја, одељенско такмичење трчање на 60 m, елементарне игре са трчањем. Спринтерско трчање: вежбе технике трчања (ниски скип, високи скип, забацивање потколенице, итд.), ниски старт и фазе трчања. Истрајно трчање: вежбе технике кроз континуирано трчање. Скок удаљ – основни елементи згрчне технике. Бацање лоптице удаљ: усвајање вежбе у целини. Техника бацања „вортекса”. Скок увис прекорачном техником. Обучавање технике врши се у целини, а по потреби рашчлањивањем на фазе. Одељењско такмичење у тробоју – бацање лоптице на резултат (мерење дужине бацања), трчање 60 m, скок увис на резултат (мерење висине прескока). 2. Спортска гимнастика Основни садржаји 1. Вежбе на тлу: – колут напред из упора стојећег опружених ногу, – колут напред преко препреке, – два повезана колута назад, – став на лопатицама – „свећа” – опружање и издржај – мост из лежања на леђима, – вага претклоном и заножењем, – став на шакама, – припремне вежбе за претмет упором странце

	коригује неправилно држање; – правилно подиже, носи и спушта терет; – изведе кретања, вежбе и саставе уз музичку пратњу; – изведе децји и народни плес; – користи терминологију вежбања; – поштује правила понашања на вежбалиштима; – поштује мере безбедности током вежбања; – одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима; – поштује и примени правила игре; – навија и бодри учеснике у игри на начин којим никога не вређа;	елементи одбојке. Вежбе са вијачом. Вежбе са лоптом. Вежбе са обручем. Народно коло „Моравац”. Народно коло из краја у којем се школа налази Основна обука пливања. Скок на ноге Полигон у складу са реализованим моторичким садржајима.	„звезда”, – комбинације две и више савладаних вежби, – састав од научених елемената. Проширени садржаји Пример састава: Из става спетног истовремено заручити обема рукама и предложити левом ногом; враћање у почетни став; истовремено предручити обема и заножити десном; враћање у почетни став; истовремено одручити обема и вага; усправ; колут напред до чучња; кроз поваљку назад до свеће; поврат назад до чучња; усправ. чеони круг са скоком за 900 или 1800 . Летећи колут из места. Одељењско такмичење са задатом комбинацијом вежби. 2. Прескок – специфичне припремне вежбе: – суножни одскок и доскок на повишену површину, – на одскочној дасци (држећи се за руке помагача) узастопни суножни скокови, – са неколико корака залета једноножни одскок испред даске, доскок суножно на даску, одскок, фаза лета и доскок, – упором о козлић неколико узастопних одскока са подизањем кукова (суножно и са разножењем, доскок на даску суножно уз помоћ испред и иза справе), – прескок разношка (козлић висина 110 cm). 3. Вежбе у вису и упору и променама висова и упора (одређене вежбе се могу реализовати и на другим погодним справама, уколико су безбедне). – вратило или двовисински разбој – прилагодити висину: наскок у вис предњи, померања улево и удесно. Њихање у вису, – наскок у упор предњи на различитим справама. померања у упору, – дочелно вратило или нижа притка разбоја: узмак корацима уз косу површину или замахом са повишене површине до упора предњег активног, – паралелни разбој: упор, њих, предњихом упор разножно пред рукама, – дохватни кругови, вратило или притка разбоја: суножним одривом вис узнето (кроз згиб – уз помоћ), спуст напред до суножног става (кроз згиб, уз помоћ). 4. Вежбе равнотеже: шведска клупа и ниска греда – лицем према клупи – греди бочно: залет и одразом једне ноге наскок у став на другој нози, слободном
--	---	---	---

	– прихвати победу и пораз као саставни део игре и такмичења;	заножити, – различити начини ходања: у успону, са згрченим предножењем, са заножењем, са одножењем, са високим предножењем, различити начини ходања уназад, – суножни скок и доскок на место одскока, – издржаји на једној нози са различитим положајима слободне ноге, – окрети на греди усправно, у чучњу за 900 и 1800 , – саскок згрчено, – са шведског сандука кораком на високу греду, различита ходања у складу са способностима ученика. саскок пруженим телом на високо наслане струњаче (уз надзор и помоћ наставника). 3. Основе тимских и спортских игара 3.1. Мини–рукомет – Додавање лопте једном руком у месту и кретању. – Хватање лопте обема рукама у висини груди у месту и кретању. – Вођење лопте левом и десном руком (у месту и кретању). – Шутирање из места и кретања – бочни и чеони шут. – Шутирање из скока. – Тактика – игра „човек на човека”. 3.2. Футсал – „мали фудбал” – Додавање лопте у месту различитим деловима стопала. – Примање лопте унутрашњим делом стопала. – Додавање и примање лопте у кретању (дупли пас). – Шут различитим деловима стопала. – Игра на два гола. 3.3. Кошарка – мини-кошарка – Вођење лопте једном и другом руком месту и кретању. – Хватање и додавање лопте на различите начине у месту и кретању. – Шут на кош. – Двокорак. – Игра на један кош. – Мини-кошарка – игра на два коша. 3.4. Одбојка – Одбијање лопте прстима и чекићем. – Доњи (школски) сервис са мање удаљености. – Игра са упрошћеним правилима. 3.5. Јацент – Игра са упрошћеним правилима. 4. Плес и ритмика – Вежбе са вијачом Њихање вијачом у бочној равни (једном и другом руком, обема рукама) напред-назад, кружење, отворити вијачу у предручењу, два суножна поскока са међупоскоком, два суножна поскока без међупоскока са окретањем вијаче напред, а затим четири поскока са ноге на ногу. Поновити вежбе са окретањем вијаче уназад. – Вежбе
--	---	---

			са лоптом Кружење са лоптом у чеоној и бочној равни обема рукама и једном руком. из одручења зибом почучњем, прехват лопте у предручењу и зибом почучњем до одручења (лопта у другој руци). Бацање и хватање: – у задатом ритму у месту и кретању, – са почучњем, – са окретом за 1800 . – Народно коло „Моравац”. – Народно коло из краја у коме се школа налази. 5. Пливање Наставну тему Пливање реализују школе које за то имају услове у школи или објектима ван ње. – Правила понашања на пливалишту. – Вежбе прилагођавања на водену средину (квашење делова тела). – Вежбе дисања. – Вежбе плутања (на леђима, стомаку и згрчено). – Вежбе клизања (на стомаку и леђима). – Рад ногама у води (краул и леђно). – Рад рукама (краул и леђно са даском). – Скок на ноге. – Пливање у складу са могућностима ученика. – Игре у води. 6. Полигони Полигони се примењују након неколико обрађених тематских целина (наставних тема или области) и састављају се од усвојених вежби у складу са условима за извођење наставе.
3. ФИЗИЧКА И ЗДРАВСТВЕН А КУЛТУРА	– уредно одлаже своје ствари пре и након вежбања – прати промене у сопственој тежини и висини; – сагледа резултате физичких способности; – препозна здравствено стање када не треба да вежба;	Основна правила вежбања. Основна правила мини- – рукомета, фудсала, кошарке, мини-кошарке и одбојке. Понашање према осталим учесницима у игри (према судији, играчима супротне и сопствене екипе). Чување и одржавање материјалних добара. Постављање, склањање и чување справа и реквизита неопходних за вежбање. „Ферплеј” (навијање, победа, п	Ова наставна област реализује се кроз све друге наставне области и теме уз практичан рад и састоји се од две наставне теме Култура вежбања и играња и Здравствено васпитање. Култура вежбања и играња У раду са ученицима постепено уводити терминологију вежбања и упознати их са утицајем примењених вежби на организам. Упознати ученике са основним правилима мини-рукомета, кошарке, мини-кошарке, фудсала и одбојке. Подсетити ученике на правила понашања која важе у просторима за физичко вежбање, како у школи, тако и ван ње. Истицати неопходност поштовања правила понашања током игре и вежбања. Развијање свести о потреби чувања својих и туђих ствари, справа и реквизита које се користе. Упућивати ученике да информишу родитеље о вежбању током наставних и ваннаставних

	– примењује хигијенске мере пре, у току и након вежбања, као и у другим ситуацијама; – уредно одржава простор у коме живи и борави; – увиди значај правилне исхране за вежбање; – повеже различита вежбања са њиховим утицајем на здравље; – препозна лепоту покрета и кретања; – користи научена вежбања у рекреацији породице; – правилно реагује у случају повреде у школи; – вреднује сопствена и туђа постигнућа у вежбању; – учествује у предлагању садржаја и начина	ораз, толеранција). Значај вежбања у породици. Вежбање у слободно време. Правилно држање тела и здравље. Значај вежбања за правилан рад срца и плућа. Мишићни зглобови тела. Хигијена простора за вежбање. Исхрана и вежбање. Значај лекарских прегледа за вежбање. Поступање у случају повреде (обавестити наставника и др.).	активности. Указивати на значај вежбања и подстицати ученике на вежбање у слободно време. Навикавати ученике да приликом игре или такмичења уважавају све учеснике у игри, њихова постигнућа и међусобне разлике. Здравствено васпитање На начин прилагођен ученику објаснити повезаност интензитета вежбања и вредности пулса. Мерити пулс на вратној артерији. Објаснити значај правилног дисања при вежбању, као и утицај вежбања на правилан развој кардиореспираторног система. Проширити ученичка знања из претходних разреда о правилној исхрани и вежбању. Редовна провера здравља и вежбање. Препознавање основних врста повреда (посекотина, одеротина, ударац...) и указивање на важност правовременог обавештавања наставника, родитеља и других одраслих у случају повреде.
--	---	---	---

	рада.		
Праћење и вредновање	У циљу сагледавања и анализирања ефеката наставе физичког и здравственог васпитања, препоручује се да наставник подједнако, континуирано прати и вреднује: – ниво ангажованости (активност) и однос ученика према обавезама у Физичком и здравственом васпитању који обухвата: – вежбање у адекватној спортској опреми; – активно учествовање на часовима Физичког и здравственог васпитања; – вежбање и играње у слободно време; – приказ два комплекса усвојених општеприпремних вежби (вежби обликовања), без реквизита; – постигнућа у моторичким вештинама; – индивидуални напредак ученика. Индивидуални напредак сваког ученика процењује се у односу на претходно проверено стање. Приликом оцењивања неопходно је узети у обзир способности ученика, степен спретности и умешности. Уколико ученик нема развијене посебне способности, приликом вредновања (оцењивања) узима се у обзир његов индивидуални напредак у односу на претходна достигнућа и могућности као и ангажовање ученика у наставном процесу. Код ученика ослобођених од практичног дела наставе прати се и вреднује: – познавање основних правила елементарних и спортских игара, основних здравствено-хигијенских правила вежбања и здраве исхране; – учешће у ваннаставним активностима. Праћење, вредновање и оцењивање ученика ослобођених од практичног дела наставе, врши се на основу посебног ангажовања у настави. Праћење, вредновање и оцењивање ученика са инвалидитетом врши се на основу њиховог индивидуалног напретка.		
Начин прилагођавања	Излазећи у сусрет потребама у учењу све деце , уважавању све деце и обезбеђивању једнаких услова да уче заједно , по потреби се пишу планови за рад по ИОП-у . У свом одељењу често имамо надарену децу, која имају велика предзнања и интересовања и веома брзо усвајају нове наставне садржаје. Њима морамо обезбедити додатни материјал за рад, пружити им различите облике и методе рада. За њих су посебно значајни задаци у дигиталним уџбеницима али и одељењски задаци, које могу да прошире и ураде у виду презентације. Да би дете напредовало, ма како паметно или талентовано било, потребни су му увек нови, интересантни задаци. Насупрот њима су деца с тешкоћама у развоју, са одређеним посебним потребама. Тој деци морамо да прилагодимо исходе, приступ рада, градиво и задатке. У томе вам могу помоћи дигитални садржаји, који децу на првом месту мотивишу, а затим им пружају очигледну наставу, да све оно о чему причамо виде и лакше разумеју.		

Напомена	Амбијентална настава- током школске године.
----------	--

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:Дигитални свет			Разред:4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: развијање дигиталне компетенције ученика неопходне за безбедну и правилну употребу дигиталних уређаја за учење, комуникацију, сарадњу и развијање основа алгоритамског начина размишљања.			Годишњи фонд часова: 36
Наставната тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начино стваравања
1. Дигитално друштво	– промени величину и боју текста, подебљага, искоси и подвуче у програму за обраду текста; – исече, копира и налепи исечени/копира ни текст на одговарајуће место у програму за обраду текста; – уметне слику у текст, додајо јоквир и позиционирајена жељени начин у односу на текст у програму за обраду текста; – активно учествује у наставном пројекту чији је производ представља графички коректан текст уални документ намењен познатој публици	Селектовање и основно форматирање текста (величина и боја слова, подебљавање, искошавање и подвлачење текста). Селектовање, копирање/исечање и лепљење текста. Уметање слике у текст, додавање оквира, позиционирање слике у односу на текст. Креирање и уређивање текстових докумената за публикацију. Пројектни задатак који подразумева: – претраживање интерне	Наставник нове технике форматирања текста представља ученицима кроз одговарајући контекст, користећи примере из ученицима блиских (дигиталних) уџбеника. Подебљан текст: Наставник проналази лекције у уџбеницима које садрже подебљан текст. У контексту приказаног дела уџбеника иницира разговор о речима које су подебљане: Зашто су баш ове речи подебљане? Шта су аутори текста желели да постигну подебљавањем баш тих речи? Заједнички долазе до закључка да су у питању кључне речи које означавају главне појмове у датом тексту. Наставник демонстрира технику подебљавања текста, након чега даје налог ученицима да отворе раније припремљен документ који садржи кратак текст о ученицима познатој теми. Сама тема не мора да буде везана за информатику, али би било пожељно да то буде. Нарочито је корисно да наставник припреми текст којим обнавља одређене делове програма наставе и учења (нпр. рад са текстом, чување датотека). Задатак за ученике је да подебљају кључне речи у тексту. На крају активности ученици треба да кажу које речи су подебљали и аргументују своју одлуку да баш те речи означе као важне. Завршна активност треба да створи услове за хеуристички разговор: У којим ситуација јесте оправдано и

	ојисадржисликесатекстуалнимобјашњењима и информацијекојесупронађененаинтернету; – активноучествује у наставномпројектукојимсе промовишебезбедно и одговорнопонашањеприликомкоришћењаинтернета;	та (пробраниелементинапреднепретраге); – израдуилиприлагођавањеграфике у складусатемом; – креирањетекстуалногдокументакојисадржислике.	подебљавање и бојење истог текста? Ако не постоји оправдање за овакву радњу, какве последице су могуће? Искошен текст: Наставник представља ученицима текст који садржи делове исписане у курзиву. Препушта ученицима да закључе када се користи овакав стил текста. Демонстрира технику искошавања текста. Налаже ученицима да отворе раније припремљен документ који садржи дијалог ликова наводећи да текст који представља управни говор треба да буде наглашен искошеним текстом. Подвучен текст: Ученици добијају налог да отворе документ у коме се налазе реченице у којима је потребно да одреде главне реченичне чланове (субјекат, предикат) користећи познату нотификацију – субјекат се подвлачи једном, а предикат са две црте. Наставник демонстрира технику подвлачења текста представљајући различите линије којима је могуће подвући текст. Обојен текст: Наставник демонстрира како се тексту мења боја. Ученици добијају налог да отворе документ у коме је потребно идентификовати врсте речи бојећи их одређеном бојом (именице – црвеном, глаголи – зеленом, итд.). Уколико остане времена, наставник може да укључи захтеве којим проверава да ли су ученици овладали свим раније представљеним техникама форматирања текста. Слика у тексту: Наставник разговара са ученицима о текстовима које срећу у уџбеницима, новинама, часописима. Заједно долазе до закључка да у приказаним примерима слике представљају значајан елемент којим се доприноси разумевању текста. Наставник демонстриран уметање раније припремљене
--	---	---	--

			слике у текстуални документ. Показује ученицима како се одређује положај слике у односу на текст (поравнато са текстом или са преламањем текста: квадратно, збијено, кроз, врх и дно, иза текста, испред текста). Ученици провежбавају приказане технике у датотеци коју је наставник за њих припремио и чувају текст у који су уметнули одговарајуће слике. Наставник осмишљава бар пет различитих тема пројектних задатака које су повезане са градивом које ученици уче, а које су погодне за додатно истраживање и продубљивање знања (нпр. Биљке/животиње мога краја; Историјски догађај у мом крају; Знаменита личност мога краја; Одговорно коришћење воде у мом домаћинству; Одговорно одлагање отпада у мом домаћинству). Такође, наставник подстиче ученике да самостално предложи теме које би волели да истраже и представе. Сваки од пројектних задатака подразумева: претраживање интернета, израду или прилагођавање одговарајућих слика и креирање текстуалног документа који садржи те слике.
2. Безбедно коришћење дигиталних уређаја	– активно учествује у наставном пројекту којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета; – сарађује са осталим члановима групе у свим фазама пројектног задатка;	Припрема и организација школског догађаја за ученике млађих разреда којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета.	Ученици настављају пројектни приступ настави и учењу припремајући и организујући школски догађај за ученике млађих разреда којим се промовише безбедно и одговорно понашање приликом коришћења интернета. Радећи у мањим (хетерогеним) групама, ученици креирају текстуалне документе којима садрже слике примењене у напредним техникама са текстом и сликама. Почетак рада представља презентовање пројектне идеје – шта ће садржати документ који припремају и на који начин ће он допринети безбедности деце на интернету. По потреби, наставник благоуспешно наводи ученике и

	– вреднујесвојуулогу у групиприизрадипројектногздатка и активностиизсвогзаду жења;		пружатраженупомоћ. Позавршеткураданаизрадидокумената, ученици у сарадњисанаставникоморганизујусусретсамлађимђацим анакомеимпредстављајурезултатесвограда.
3. Алгоритамскиначинразмишљања	– утврдиштајерезултатизвршавањадатогједноставногалгоритмакојисадржи понављање и гранање; – уочи и исправи грешку у једноставномалгоритмукојисадржи понављање и гранање; – креира програм у визуелном програмскомјезикунаосновудатогједноставногалгоритмакојисадржи понављање и гранање; – примени блоковеаритметичкихоператораприкреирању програма у визуелном програмскомјезику; –	Променљиве. Израда програма који садрже гранање, понављање и променљиве.	Наставникомогућаваученицимада у специфичнимокружењимазаблоковско програмирање (попут code.org или petlja.org) решавајуједноставнепроблемечијерешавањезахтева понављање (програмскециклусе) и гранање. Представљаузраступриимереналгоритам/програмкојисадржи понављање и/или гранање и постављаученицимапитање: „Акобисмо сложили блокове на овакав начин, шта бисе њиховимизвршавањем добило?” Ученици аргументују своје одговоре и дебатују о тачности изнетих одговора. Наставник представља узраступриимереналгоритам/програмкојисадржи понављање и/или гранање, али и грешку. Саопштаваученицима сврху програма. Поставља питање: „Дали блокови сложени на овакав начин доводе до описаног решења? Дали је могуће поправити програм?” Ученици изnoseпредлогерешења и по потреби дебатују о њима. Безформалногувођењапојмапроменљива и безинсистирања на дефиницијама, наставник представља ученицима једноставне програмекојисадржепроменљиве. – Насамом почетку то треба да буду линијски програмикојисадрже блок Питај и чекај и блок Одговор, такви да је, на основу интеракције са програмом ученици малакода предвиде садржај променљиве Одговор (нпр.

	предвидисадржајпроменљивенаосновуинтеракције корисникасапрограмом (нпр. блок Питај и чекај и блок Одговор) у датом једноставном програму; – креира програм у коме остварује интеракцију са корисником, користећи променљиве, уз помоћ наставника		програм који поставља кориснику неколико питања; програм који кориснику поставља питање Какосезовеш?, а онда му враћа одговарајућу поруку у којој наводи унето име). Наставник треба да омогући ученицима да провере тачност во предвиђања тако што ће им учинити садржај променљив евидљивим; – Следећи корак треба да буде представљање програма којиса држе променљиву и понављање (програмски циклус) (нпр. програм који од корисника тражи унос броја који ће одредити број понављања неке акције попут исцртавања кратке линије, квадрата и сл.); – У наредном кораку наставник треба да представи програме којисадрже гранање које зависи од интеракције са корисником (нпр. програм који захтева унос одговора на питање на основу кога ће вратити или поруку Твој одговор јестачанили поруку Твој одговор нијестачан). Наставник треба да помогне ученицима да креирају програме у којимасе остварује интеракција са корисником коришћењем блокова Питај и чекај и Одговор. То практично значи да креирају програм треба да захтева од корисника да нпр. унесе неки број или реч и да на основу тог уноса изврши одговарајућу акцију (испише поруку, нацрта облик, репродукује звук). Помогућности, тип програма треба да садрже понављање и/или гранање.
--	--	--	---

Праћење и вредновање	- самопроцена: неговање праксе исказивања рефлексивних коментара током представљања оногаштосуурадили илилика је зара збој само увида и саморегулације у учењу и основа за процену властитог постигнућа ученика; – вршњачка процена: ова врста процене постигнућа ученика природно се надовезује на процес само процене – ученици раде у пару или групи на истом задатку и имају могућност да, делећи одговорност, стварају и исправљају решења, те пружају конструктивне повратне информације. (Ова метода широко је распрострањена у ИТ индустрији од стране професионалних програмера (програмирање у пару) и лако ју је превести у учионицу); – отворена питања: знање ученика о концептима којима су обухваћени програмом неће увек бити лако уочљиво. Постављање отворених питања један је од начина на којима наставник може да процени постигнућа својих ученика, али и да допринесе продубљивању њиховог разумевања конкретних концепата. – Већ знам – Желим да научим – Научио/ласам: коришћење рубрика за идентификацију оногаштовећ знају, шта желе да науче и, накнадно, оногаштосу научили, корисна је техника коју ученици могу да користе за подршку само сталном учењу, а наставник за процену њихових постигнућа.
Начин прилагођавања	У складу са утврђеним потребама извршити индивидуализацију наставе и обезбедити додатну образовну подршку: - просторно, садржајно и методичко прилагођавање наставног програма (нпр. распоред седења, избор наставног садржаја, прилагођавање задатака, начина и врста оцењивања...); - коришћење вршњачке подршке и помоћи у остваривању прилагођених исхода и развијању компетенција; - размена искустава и сарадња са ПП службама и члановима одговарајућих тимова;
Напомена	Амбијентална настава- током школске године.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Грађанско васпитање	Разред: 4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: Циљ наставе и учења Грађанског васпитања је подстицање развоја личности која је одговорна према својим правима и правима других, отворена за договор и сарадњу и спремна да активно учествује у животу школске и локалне заједнице, уважавајући принципе, процедуре и вредности демократског друштва.	Годишњи фонд часова: 36

Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
ЉУДСКА ПРАВА Ја и други у различитим групама (група)	По завршетку теме,ученик ће моћи да: – разликује понашања појединаца која доприносе или ометају функционисање и напредовање групе; – успоставља, гради и чува успешне односе са члановима групе којој припада; – искаже своја осећања и потребе на начин који не угрожава друге; – препозна и уважи осећања и потребе других; – наведе и својим речима објасни основна права детета садржана у Конвенцији о дејим правима; – прихвата и образлаже на примерима из живота да свако дете има иста права без обзира на различитости; – препозна ситуације кршења својих и туђих права и показује спремност да тражи помоћ;	Планета Земља припада свима који на њој живе Узајамни утицај природе и човека. Потребе појединца и опште добро – задовољавање људских потреба без угрожавања будућих генерација. Одговоран однос према свету у коме живимо – Мисли глобално делуј локално. Право на здраву животну средину Трећа генерација људских права. Вредности на којима почива – право на живот у здравој живој средини; право на одржив економски развој; право на рационално коришћење природних и енергетских ресурса; право на спречавање свих облика загађивања животне средине; право на доступност информација о стању животне средине.	Ученици се усмеравају на личну одговорност и активизам у сопственој заједници, уз развој свести да су у питању феномени који су глобалне природе. У раду са ученицима потребно је уважити њихова знања и искуства која већ имају из ове области, из школе и ван ње, а затим их подстицати да о квалитету животне средине, сада и у будућности, размишљају са становишта права и одговорности. Вредности на којима почива право на здраву животну средину, како је то дато у садржају, треба ученицима приближити преко примера који су им блиски. Ученици треба да разумеју да угрожавање животне средине не познаје државне границе, не прави разлику међу људима различите расе, вере, пола, образовања и нема временско ограничење. Сваку штету живој средини коју људи данас направе осетиће и генерације које долазе. Иако су у питању ученици узраста од десет или једанаест година, имајући у виду садржаје и активности из програма претходних разреда, они могу својим речима образложити важност информисања грађана о стању животне средине (глобалне и локалне), као и да се, примерено својим могућностима, ангажују у акцијама које имају за циљ побољшање животне средине.
ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО Школа као заједница (школа,	По завршетку теме,ученик ће моћи да: – се договара и одлучује у доношењу правила групе и	Култура и традиција Материјално и нематеријално наслеђе једне заједнице настало	У оквиру области Демократско друштво ученици ће се бавити појмовима култура, традиција, мултикултуралност и интеркултуралност, који као и екологија, имају глобалну димензију. Иако постоје

заједница)	да се понаша у складу са њима; – наводи примере међусобне повезаности права и одговорности; – разликује ненасилну од насилне комуникације међу члановима групе на примерима из свакодневног живота, из књижевних дела које чита и филмова које гледа; – саслуша излагање саговорника без упадица и са уважавањем; – даје и прихвата предлоге водећи рачуна о интересу свих страна у сукобу;	под утицајем свих народа који су ту живели и сада живе. Културни идентитет Неговање традиције и културе сопственог народа и поштовање традиције и културе других. Мултикултуралност и интеркултуралност Живот поред људи других култура или заједнички живот са њима. Избеглице и мигранти Неволно кретање људи из једне у другу културну заједницу. Непознавање других култура као основ за развој стереотипа, предрасуда и дискриминације. Уклопити се у нову средину, а сачувати свој културни идентитет. Сусретање култура Сусретање и прожимање различитих култура без губљења културног идентитета.	бројне дефиниције појма култура, за потребе овог програма довољно је да ученици схвате да се он односи на целокупно материјално и нематеријално наслеђе једне заједнице. Поред културе народа који је већински у једној заједници, она обухвата и културне утицаје других народа који су ту живели или сада живе. Културу и традицију чине језик, књижевност, музика, фолклор, празници и бројни обичаји из свакодневног живота, што је ученицима већ познато на основу искуства стеченог на часовима различитих предмета и кроз ваннаставне активности. Културу треба довести у везу и са питањем идентитета, такође коришћењем различитих примера, као што је рађено у оквиру програма за први разред (лични идентитет) и програма за други разред (групни идентитет). Културни идентитет је осећај припадности групи која има своју посебну културу. Ученици четвртог разреда на основу свог школског и ваншколског знања сасвим добро могу навести карактеристике културе којој припадају, али их треба подстицати да препознају и карактеристике оних култура којима не припадају а постоје у њиховој заједници. Интеркултуралност подразумева отвореност заједнице за све њене грађане, без обзира којој култури припадају и међусобну размену у којој сви добијају, а не губе свој културни идентитет. Подразумева се да ученици не треба да користе изразе мултикултуралност и интеркултуралност, али је потребно да их на примерима разликују (живот једни поред других од живота једних са другима) и предност дају размени међу културама. Иако ученици још увек немају развијену пуну
--------------------	---	--	--

		перспективу прошлости људске цивилизације, ипак могу да процене како би свет изгледао да се културе нису сусретале и прожимале. Ученици у четвртом разреду и сами могу да препознају утицај других култура, најчешће преко музике и хране. Исходи наведени у програму имају за циљ да афирмишу интеркултуралност и давање подршке избеглицама и мигрантима да се уклопе у нову средину, уз очување сопствене културе и традиције. Уколико ученици живе у средини где има више културних заједница или миграната из различитих земаља, могу се организовати часови међусобног упознавања преко представљања обичаја и различитих продуката културе. Трећа област овог програма има за циљ да приближи ученицима још један глобални процес који се огледа у подстицању културе прекомерне потрошње у развијеним земљама, иако у свету још увек постоје људи који немају основне услове за живот (пијаћа вода, довољно хране). Ова област се лако повезује са садржајем и активностима из програма Грађанског васпитања за трећи разред који се односе на солидарност. Уколико се програм остварује у групи која је хетерогена по томе колике су могућности ученика у потрошњи (што је и најчешћи случај), треба бити посебно пажљив у избору активности и примера, како се неки ученици не би осећали непријатно. Постоје бројни начини на које се могу представити основне карактеристике прекомерне потрошње и њена веза са повећањем загађења животне средине. Рад на овим садржајима погодан је за јачање медијске писмености ученика и њихово оспособљавање да критички разматрају различите
--	--	--

			рекламне поруке које подстичу прекомерну потрошњу (често на кесицама играчака произвођач наводи сакупи све, направи колекцију и сл.), или на који начин се деца у њима приказују (какву функцију имају). Ученици могу, на пример, једноставном анализом реклама намењених деци њихових година да утврде који производи се препоручују и на који начин (чипс, чоколада, газирано пиће...). Активност се може спровести у форми рада у паровима или малим групама, након чега ће ученици представити резултате своје анализе и дискутовати.
ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ Школа као безбедно место (безбедност у школи)	По завршетку теме,ученик ће моћи да: – представи шта садржи и чему служи Правилник о безбедности ученика његове школе; – се понаша у складу са Правилником о безбедности ученика; – наводи примере одговорности одраслих и ученика за безбедност у школи; – препознаје предности, ризике и опасности по себе и друге и одговорно поступа при коришћењу мобилног телефона и интернета;	Потрошачко друштво Стварне потребе и прекомерна потрошња. Неравнотежа – гладни и жедни у свету у којем се храна баца а вода расипа. Амбалажа важнија од садржаја – гомилање отпада. Притисак произвођача – нови модели новог модела. Деца – омиљена циљна група произвођача. Медији и потрошачка култура Поруке медија у подстицању потрошње. Деца у рекламама. Права потрошача Информације од значаја за потрошаче. Однос цене и квалитета производа. Права и	Листа права која се проучава у оквиру Грађанског васпитања у првом циклусу основног образовања и васпитања заокружује се са још једним правом последње генерације. У питању су права потрошача, која су значајна у савременом свету у којем се, ради профита, потрошачи могу, на различите начине, довести у заблуду или бити преварени. Од ученика се очекује да критички разматрају не само питања прекомерне потрошње, већ и питања квалитета робе или услуга које добијају за свој новац. У узрасту од 10 или 11 година деца све чешће имају џепарац и налазе се у улози самосталних потрошача. Зато је важно да граде одговоран однос према куповини, у смислу: да читају декларацију (састав, рок трајања, начин употребе), да постављају релевантна питања продавцу, да, на пример, при куповини нових батерија, старе батерије одложе на адекватно место, да процењују однос цене и квалитета робе и сл. Ученике треба елементарно упознати са тим да постоји закон који регулише права потрошача, да постоје институције које интервенишу када су права

		одговорност потрошача. Заштита потрошачких права	потрошача угрожена, као и да постоје удружења која обављају различите активности у овој области, као што је, на пример, спровођење истраживања о разликама у цени дечије гардеробе у различитим земљама, или обавештавање грађана о правима и одговорностима потрошача, обавештавање о актуелностима на тржишту... У раду на овим садржајима могу се користити примери из медија, лична искуства ученика (њихових родитеља), уколико ученици желе да их поделе са групом, као и различите технике рада: од презентације, студије случаја, до играња улога.
ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ Школа као безбедно место за све(безбедност у школи)	По завршетку теме,ученик ће моћи да: – сарађује и преузима различите улоге на основу договора у групи; – износи мишљење, образлаже идеје, даје предлоге који могу унапредити безбедност ученика у школи; – учествује у изради плана једноставне акције; – са другим ученицима изводи и документује једноставну акцију; – доприноси промоцији акције; – на једноставан начин вреднује изведену акцију.	Планирање и извођење еколошке акције Одређивање циља и израда плана акције. Извођење и документовање акције. Промоција акције на нивоу школе. Вредновање акције.	. Од ученика се очекује да планирају и спроведу малу еколошку акцију користећи искуства која су стекли у акцијама из претходна три разреда. Наставник треба да буде помоћ и подршка ученицима да што самосталније прођу кроз неопходне кораке у акцији. Може се направити веза са акцијама које спроводе друге групе, како у оквиру овог изборног програма, тако и у оквиру обавезног предмета Природа и друштво, који има комплементаран концепт и садржаје. Ова активност, такође, може бити део пројектне наставе, која је и уведена у образовни систем како би допринела когнитивном, афективном и социјалном развоју ученика и развоју међупредметних компетенција. Пројектна настава има елементе проблемске и истраживачке наставе који се односе на тражење решења за неки проблем кроз тимски рад и коришћење савремених технологија. Заједничко за њу и активности у оквиру Грађанског васпитања јесте то што се предност даје процесу рада и сарадњи наспрам самих резултата. Пројектна

			настава од ученика захтева самостално проналажење информација, способност решавања проблема, рад у групи, критичко мишљење, доношење одлука, аргументовање, преузимање одговорности, поштовање рокова, планирање, самовредновање, што су све захтеви и програма Грађанског васпитања, посебно у области Грађански активизам.
Праћење и вредновање	Оцењивање ученика у Грађанском васпитању се остварује у складу са Правилником о оцењивању у основној школи. Оно је описно и подразумева да ученици имају увид у своје напредовање и то не само у остваривању исхода из овог програма већ и у развоју неколико међупредметних компетенција, посебно компетенције за Одговорно учешће у демократском друштву. Како је највећи број активности ученика у оквиру часова овог изборног програма организован кроз групни рад, то значи да наставник треба да има јасне критеријуме праћења напредовања који су и ученицима познати. Могу се пратити следећи показатељи: начин на који ученик учествује у активностима, како прикупља податке, како аргументује, евалуира, документује. Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретације, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни. Када су у питању активности ученика у оквиру последње области, ученици не треба да буду оптерећени резултатима, јер се и из неуспелих акција може много научити. Истовремено, наставник пружа подршку ученицима да и сами процењују сопствено напредовање и напредовање групе.		
Начин прилагођавања	Излазећи у сусрет потребама у учењу све деце , уважавању све деце и обезбеђивању једнаких услова да уче заједно , по потреби се пишу планови за рад по ИОП-у . У свом одељењу често имамо надарену децу, која имају велика предзнања и интересовања и веома брзо усвајају нове наставне садржаје. Њима морамо обезбедити додатни материјал за рад, пружити им различите облике и методе рада. За њих су посебно значајни задаци у дигиталним уџбеницима али и одељењски задаци, које могу да прошире и ураде у виду презентације. Да би дете напредовало, ма како паметно или талентовано било, потребни су му увек нови, интересантни задаци.		

	Насупрот њима су деца с тешкоћама у развоју, са одређеним посебним потребама. Тој деци морамо да прилагодимо исходе, приступ рада, градиво и задатке. У томе вам могу помоћи дигитални садржаји, који децу на првом месту мотивишу, а затим им пружају очигледну наставу, да све оно о чему причамо виде и лакше разумеју.
Напомена	Амбијентална настава- током школске године.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ:Српски језик – ДОПУНСКА НАСТАВА			Разред:4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: Циљ допунске наставе је пружање додатне подршке ученицима који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање,са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања,умења и вештина из наставног градива.			Годишњи фонд часова:18
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања

Језик Књижевност Језичка култура	Ученици су: -усвојили наставне садржаје који су обрађивани на допунској настави -усвојили наставне садржаје предвиђене основним нивоом -остварили добре сарадничке и кооперативне односе – добра клима у одељењу -стекли нове вештине и знања , радне навике и одговорност према раду - боље разумели наставне садржаје и успевали да их примене на новим примерима (учествују у разговору и пажљиво слушају саговорника Ученици су/се: -Проширили знања о реченици, делови реченице; реченице по облику и значењу - Проширили знања о врстама и служби речи у реченици - Овладали терминима; уочавају у рече-ници и приме у правилном склапању реченица (именице, глаголи, придеви, бројеви, заменице) - Користе и примењују управни и неуправни говор (уочавање и записивање)	Вежбање читања Заједничке и властите именице Променљиве врсте речи Пишимо правилно Састав-Долазе нам октобарске боје Именице и заменице Сазнајемо више о Вуку Стефановићу Караџићу Род и број придева Придеви и именице -слагање у роду и броју Пишемо управни и неуправни говор Објекат-препознавање и одређивање Ред речи у реченици Правилно изговарање и писање сугласника чи ћи ц иђ	Чита, пише, лепи, бира садржаје, истражује , посматра, класификује, именује, упређује, описује, допуњава, саставља према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама са ученицима који нису усвојили основна знања из програма предмета
---	---	--	---

	- Практично примењују усвајана правописна правила језика - Служе правописним речником - Увежбали правилни изговор речи, исказа, реченица, пословица, краћих текстова - Интонационо подешавају глас у изговору појединих реченица - Отклањају грешке које се јављају у говору и писању - Уведени у свет књижевности и осталих књижевних текстова - Стекли знања, умења и навика који ће допринети развоју не само књижевне културе, већ и опште културе на којој се темељи укупно образова	Глаголски додаци Основни и редни бројеви Писање сугласника Ј Скраћенице Атрибут -препознавање и одређивање	
Праћење и вредновање	Праћење напредовања постигнућа ученика је формативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Праћење би требало да буде усмерено на добијање информација о обрасцима мишљења и условима под којим ученик може да примени знање стечено током наставе језичке културе у свакодневној формалној и неформалној комуникацији. Процес праћења и вредновања једног ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. Акценат би требало да буде на учениковим способностима – на ономе што ученик може или покушава да учини. Током процеса наставе и учења учитељ континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити довољно јасна и информативна, како би била подстицајна за даље напредовање ученика. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да		

	процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.
Начин прилагођавања	За рад са ученицима који имају потешкоћа у савладавању градива осмислиће се активности за лакше савладавање кроз индивидуални рад са наставником и додатни рад код куће и биће организовани часови допунске наставе. На тај начин ће учитељ, пошто је већ упознат са могућностима ученика, моћи боље да процени потребе ученика. У случају да дете има потешкоће у савладавању градива, урадиће се одговарајући поступак у индивидуализацији наставе која може водити ка изради ИОП 1 /ИОП2 плана за тог ученика у сарадњи са ПП службом.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Математика- ДОПУНСКА НАСТАВА			Разред: 4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: Циљ допунске наставе је пружање додатне подршке ученицима који спорије усвајају знања или су били одсутни са часова и за оне који желе да утврде своје знање, са циљем разумевања, препознавања, отклањања нејасноћа и бржег и квалитетнијег усвајања знања, умења и вештина из наставног градива.			Годишњи фонд часова: 18
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања

1. БРОЈЕВИ	- чита, пише и упоређује бројеве до милиона и веће од милиона - зна писмено да сабира и одузима преко 1000 - зна да множи и дели са остатком и без остатка преко 1000 - зна особине рачунских операција, приоритет операција и употребу заграда - решава једноставне проблемске ситуације - израчуна вредност бројевног израза са две операције (и више) ; - реши текстуални задатак постављањем израза са највише две рачунске операције и провери тачност решења; - одреди непознати број у једначини са једном аритметичком операцијом; - одреди непознате бројеве у неједначини са једном аритметичком операцијом- решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме	Сабирање и одузимање до 1000 Множење и дељење до 1000 Упоређивање бројева до милион Сабирање и одузимање преко 1000 Писмено сабирање и одузимање преко 1000 Редослед рачунских операција Писмено множење Писмено дељење Једначине са множењем и дељењем Неједначине са множењем Неједначине са дељењем Разломци и децимални запис Задаци са разломцима и децималним записом	Чита, пише, лепи, бира садржаје, истражује , посматра, класификује, именује, упоређује, описује, допуњава, саставља према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама са ученицима који нису усвојили основна знања из програма предмета
------------------------	--	--	--

2.ГЕОМЕТРИЈА	-одреди површину правоугаоника и квадрата; - нацрта квадар и коцку на квадратној мрежи и тачкастој мрежи; - одреди површину квадрата и коцке; - одреди запремину квадрата и коцке зна да упоређује површи фигура	Израчунавање површине правоугаоника Израчунавање површине квадрата Површина квадрата и коцке Запремина квадрата и коцке	Чита, пише, лепи, бира садржаје, истражује, посматра, класификује, именује, упоређује, описује, допуњава, саставља према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама са ученицима који нису усвојили основна знања из програма предмета
3. МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	- користи јединице мере за површину - користи јединице мере за запремину	Јединице мере за површину	Чита, пише, лепи, бира садржаје, истражује, посматра, класификује, именује, упоређује, описује, допуњава, саставља према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама са ученицима који нису усвојили основна знања из програма предмета
Праћење и вредновање	Праћење напредовања постигнућа ученика је формативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Праћење би требало да буде усмерено на добијање информација о обрасцима мишљења и условима под којим ученик може да примени знање стечено током наставе математике у свакодневној формалној и неформалној комуникацији. Процес праћења и вредновања једног ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. Акценат би требало да буде на учениковим способностима – на ономе што ученик може или покушава да учини. Током процеса наставе и учења учитељ континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити довољно јасна и информативна, како би била подстицајна за даље напредовање ученика. Свака активност је добра прилика за процену напредовања и давање повратне информације, а ученике треба оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.		
Начин прилагођавања	За рад са ученицима који имају потешкоћа у савладавању градива осмислиће се активности за лакше савладавање кроз индивидуални рад са наставником и додатни рад код куће и биће организовани часови допунске наставе. На тај начин ће учитељ, пошто је већ упознат са могућностима ученика, моћи боље да процени потребе ученика. У случају да дете има потешкоће у савладавању градива, урадиће се одговарајући поступак у индивидуализацији наставе која може водити ка изради ИОП 1 /ИОП2 плана за		

	тог ученика у сарадњи са ПП службом.
--	--------------------------------------

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Српски језик – ДОДАТНА НАСТАВА			Разред: 4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: Продубљивање и проширивање садржаја редовне наставе			Годишњи фонд часова: 18
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начиностваривања

ГРАМАТИКА	- Проширивање знања о реченици, делови реченице; реченице по облику и значењу - У концентричним круговима и континуираним низовима наставити и проширивати знање о реченици, прилошким одредбама, објекат, субјекат и предикат и глаголске и именичке синтагме (не изоловано) у контексту у којем се остварује њена функција - Овладавање терминима; њихово уочавање у реченици и примена у правилном склапању реченица(именице, глаголи, - придеви, бројеви, заменице) (са становишта њене функције у комуникацији) Да се језик представи као систем	- Проста реченица: глаголски и именски предикат - Сложена реченица	Чита, пише, лепи, бира садржаје, истражује , посматра, класификује, именује, упређује, описује, допуњава, саставља Према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама
ПРАВОПИС	- Практична примена и усвајање правописних правила језика - Служење правописним речником Оспособљавање за правилно комуницирање књижевним	- Правописна правила - Правописна правила теми	Чита, пише, лепи, бира садржаје, истражује , посматра, класификује, именује, упређује, описује, допуњава, саставља Према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама

	српским језиком		
ОСНОВНИ ОБЛИЦИ УСМЕНОГ И ПИСМЕНОГ ИЗРАЖАВАЊА	- Мотивисати и усмеравати на овај вид језичког изражавања - Самостално препричавање - Стварање истраживачке атмосфере на часу - Прича као целовита ментална представа, препознатљива и мисаоно и језички уобличена од планирања, преко реализације до функционалног повезивања са сродним садржајима - Усавршавање и неговање језичке културе - Допуна основних облика језичког изражавања, подизање нивоа ученичке језичке културе - Усвајање основне писмености, језичке грађе и навике примене принципа фонолошког	- Богаћењеречника: применасинтагми у говору и писању - Неговање писменог изражавања, на тему по избору ученика - Описивање портрета - Разредне зидне новине - Интервју са наставником из школе, по избору - Разговор о позоришној представи - Богаћење речника на тему пролеће - Описивање слика које приказују пејзаж (пролеће) - Причање у дијалошкој форми (састављање приче по слободном избору)	Чита, пише, лепи, бира садржаје, истражује, посматра, класификује, именује, упређује, описује, допуњава, саставља Према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама

	правописа - Неговање културе слушања саговорника; - Стицање и развијање говорних способности - Увођење ученика у самосталан рад и самообразовање	-	
КЊИЖЕВНИ ПОЈМОВИ – ЛИРИКА И ЕПИКА	- Увођење ученика у свет књижевности и осталих књижевних текстова (популарних, информативних) - Стицање знања, умења и навика који ће допринети развоју не само књижевне културе, већ и опште културе на којој се темељи укупно образовање - Поступно и систематично навикавање ученика на доживљајно читање текста као значајног предуслова за његово ваљано тумачење на часу - Усмерено/истраживачко читање у функцији продубљивања доживљаја текста и непосредне	Читање и анализа прозних и поетских радова -Одабирање најлепших одломака из прочитаних књига - Анализа једног књижевног дела (фабула и елементи фабуле) - Анализа гледаног играног филма -Анализа гледаног цртаног филма, по избору ученика	Чита, пише, лепи, бира садржаје, истражује, посматра, класификује, именује, упређује, описује, допуњава, саставља Према потреби ученика индивидуализираним обликом рада или у групама

	припреме за његово тумачење. - Читање одломака из текста ради доказивања/образлагања сопствених ставова. - Вежбе у изражајном читању и казивању различитих врста текста - Систематско увођење у начин планирања и препричавање садржине на основу плана - Тумачење ликова, запажање фабуле, радње, информација - Подстицање и охрабривање ученика да записује своје утиске о прочитаним текстовима. - Уочавање слика у описивању		
Праћење и вредновање	Праћење напредовања постигнућа ученика је формативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Праћење битребало да буде усмерено на добијање информација о обрасцима мишљења и условима под којима ученик може да примени знањестечено током наставе језичке културе у свакодневној формалној и неформалној комуникацији. Процес праћења и вредновања једног ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. Акцент битребало да буде на учениковим способностима – на ономешто ученик може или покушава да учини. Током процес наставе и учења учитељ континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити довољ		

	нојасна и информативна, како би била подстицајна за даљенапредовањеученика. Свакаактивностједобраприликазапроценунапредовања и давањеповратнеинформације, а ученикетребаоспособљавати и охрабриватидапроцењујусопственинапредак у остваривањуисходапредмета, као и напредакдругихученика.
Начинприлагођавања	Заученикекојилакше и бржеусвајајупредвиђенесadržajaприпремаћеседодатниматеријалсапроширенимсadržajемкојибиученикористилиначасовимаредовненаставе. Заузетнодаровитеученикеурадићеседговарајућипоступак у индивидуализацијинаставекојаможеводитикаизради ИОПЗ планазатогученика у сарадњиса ПП службом.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: МАТЕМАТИКА – ДОДАТНА НАСТАВА			Разред:4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: Продубљивање и проширивањесadržajaредовненаставе			Годишњи фонд часова:18
Наставната тема	Исходи по темама	Наставнисadržaji	Начиностваривања
СКУП ПРИРОДНИХ БРОЈЕВА	- Нумерише вишецифрене бројеве - Записује природне бројеве у облику збира вишеструких декадних јединица - Приказује бројеве на бројевној полуправи употребом знакова<, >, = и $\neq$ - Зна писмено да сабира и	- Нумерација вишецифрених бројева - Рачунске операције и њихова примена - Зависност резултата и њихових компоненти - Бројевни ребуси - дешифровање операција - Магични квадрат и друге	Чита, пише, лепи, бирасadržajaје, истражује, посматра, класификује, именује, упређује, описује, допуњава, саставља Премапотребиученикаииндивидуализиранимо бликомрадаили у групама

	одузима преко 1000 - Зна да множи и дели са остатком и без остатка преко 1000 - Зна особине рачунских операција, приоритет операција и употребу заграда - Зна да решава разломке - Разуме и зна да решава текстуалне задатке који се свode на основне рачунске радње и при томе уме да користи слова за запис непознатог броја - Решава једноставне проблем ситуације Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме	шеме - Математичка укрштеница - Логички задаци - задаци досетке - Бројење и размештање фигура - Логички задаци - Комбинаторни задаци - Решавање сложених задатака помоћу неједначина	
МЕРЕЊЕ И МЕРЕ	- Упореджује површи фигура - Користи јединице мере за површину - Користи јединице мере за	- Проблеми мерења - Проблеми превозења и размештања предмета - Квадрат и правоугаоник -	Чита, пише, лепи, бирасдржаје, истражује, посматра, класификује, именује, упређује, описује, допуњава, саставља Премапотребиученикаииндивидуализиранимо бликомрадаили у групама

	запремину - Решава једноставне проблем ситуације - Решава једноставне логичко-комбинаторне проблеме	резање и састављање - Квадрат и правоугаоник - резање и састављање Квадар и коцка	
ПОВРШИНА	- Израчунава површину правоугаоника и квадра - Зна да црта мрежу квадра и коцке - Израчунава обим и површину квадра и коцке - Решава проблемске ситуације - Решава логичко-комбинаторне проблеме -	- Квадрат и правоугаоник - обим и површина - Коцка и квадар - површина - Математичке игре -	Чита, пише, лепи, бира садржаје, истражује, посматра, класификује, именује, упређује, описује, допуњава, саставља Према потреби ученика индивидуализиранимо бликом рада или у групама

Геометрија	- Израчунава површину правоугаоника и квадрата - Решава проблемске ситуације Решава логичко-комбинаторне проблеме	- Квадрат и правоугаоник-зповршиче - Математичке игре	Чита, пише, лепи, бирасдржаје, истражује, посматра, класификује, именује, упређује, описује, допуњава, саставља Према потреби ученика индивидуализиранимо блико рада или у групама
Праћење и вредновање	Праћење напредовања постигнућа ученика је формативно и реализује се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Праћење битно требало да буде усмерено на добијање информација о обрасцима мишљења и условима под којима ученик може да примени знање стечено током наставе математике у свакодневној формалној и неформалној комуникацији. Процес праћења и вредновања једног ученика треба започети иницијалном проценом нивоа постигнућа ученика. Акцент битно требало да буде на учениковим способностима – на ономешто ученик може или покушава да учини. Током процес наставе и учења учитељ континуирано и на примерен начин указује ученику на квалитет његовог постигнућа тако што ће повратна информација бити довољно јасна и информативна, како би била подстицајна за даље напредовање ученика. Свака активност једног ученика треба да се процени напредовања и давање повратне информације, а ученик треба да оспособљавати и охрабривати да процењују сопствени напредак у остваривању исхода предмета, као и напредак других ученика.		
Начин прилагођавања	За ученике који лакше и брже усвајају предвиђен садржај припремаће се додатни материјал са проширеним садржајем који би ученици користили на часовима редовне наставе. За изузетно даровите ученике урадиће се одговарајући поступак у индивидуализацији наставе која може водити ка изрази ИОПЗ плана за тог ученика у сарадњи са ПП службом.		

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ВАННАСТАВНЕ АКТИВНОСТИ	Разред: 4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Усвајање правила одељенске заједнице и правила на нивоу школе Активно учествује у тиму, поштујући правила тимског рада Чување и неговање здравља Прихватање других ученика и уважавање њихове различитости Развијања и неговања другарства и пријатељства Развијање еколошке свести ученика и њихове спремности за активно учешће у заштити животне средине	Годишњи фонд часова: 36

Неговање доброг односа према игри Неговање љубави према позоришту, књизи Промовисање здравих стилова живота и подстицање спортског духа код ученика			
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања
1.ДРУШТВЕ НЕ АКТИВНОСТ И	Развијање моторике, бољег сагледавања суштине ствари, учење занату, одвајање битног од небитног, препознавање и коришћење ликовних елемената за остваривање своје идеје кроз ликовни израз	– Дечија недеља (учешће у активностима) – Свети Сава – школска слава (пано) – Дан школе (учешће у активностима) – Нова година (радионица) – Ускрс (радионица) – вршњачке радионице Друштвене игре, заједничке прославе рођендана у разреду, припрема програма за одељенске и школске приредбе, учествовање у школским и разредним свечаностима поводом Светог Саве, Дана школе, завршетка школске године и сл., ангажовање у еколошким акцијама у школи и локалној	Индивидуални и групни по жељи ученика

		заједници..., Активности поводом Дечје недеље и Црвеног крста	
2.ТЕХНИЧКЕ АКТИВНОСТ И	Развијање моторике, бољег сагледавања суштине ствари, учење занату, одвајање битног од небитног, препознавање и коришћење ликовних елемената за остваривање своје идеје кроз ликовни израз, уочавање разлике при стварању треће димензије у односу на дводимензионалне	– школски простор; учионица, двориште (уређење) – честитке за: рођендан, Нову годину, Божић, Дан жена, Ускрс (израда) – одељењски пано (уређење) (израда предмета од различитог материјала, украшавање учионице, паноа, украшавање јаја поводом Ускрса и сл.)	Индивидуални и групни по жељи ученика
3. ХУМАНИТА РНЕ АКТИВНОСТ И	-препознаје примере солидарности у свом окружењу, причама, филмовима; – укаже вршњацима на особе или групе у свом окружењу којима је потребна помоћ и подршка; – објасни разлику између саосећања, солидарности и сажаљења на датом примеру;	- акције поводом Дечје недеље -хуманитарне акције (помоћ другу, другарици...) - Сарадња са Црвеним крстом - Помоћ друговима у одељењу - прављење пригодних пакетића за децу без родитељског старања, - организовање акција прикупљања новчане помоћи за децу којој је потребно лечење или било који други вид финансијске подршке	Индивидуални и групни по жељи ученика

4.СПОРТСКЕ АКТИВНОСТИ	-Познаје основна начела безбедности у сали, на игралишту и учионици -Примењује здравствено-хигијенске мере -Зна основна правила Мини - рукомета, “Футсала” и “Између четири ватре” -Позитивно вреднује успешне потезе и уложени труд свих учесника у игри, уз подстицање свих учесника у игри	- одељенска и међуодељенска такмичења - учешће на Јесењем и пролећњем кросу (општински ниво) - Игре у школском дворишту, међуодељенска такмичења у трчању, тимске игре., кросеви (јесењи, пролећни), недеља школског спорта, Трка за срећније детињство	Индивидуални и групни по жељи ученика
5.КУЛТУРНЕ АКТИВНОСТИ	Вежбање учешћа у тимским акцијама, прилагођавање, толеранција и развијање потреба да учешћем у културним дешавањима као и учење о понашању у институцијама културе, препознавање лепог и квалитетног и освешћивање доживљеног	- одлазак на изложбу - позоришне представе - биоскопске представе - вршњачке радионице Посета библиотеци, гледање одабраних филмова, сусрети са писцима и песницима, посете позориштима и биоскопима, часови у библиотеци, разговор о позоришним представама и филмовима, посете утврђене планом рада одељењског већа	Индивидуални и групни по жељи ученика
Праћење и вредновање	планирање циља, ефеката, активности ученика и наставника, начин рада - активностима обухватити све ученике и то тако да могу да искажу: ангажованост, самосталност, сарадљивост и иницијативност - примењују се игралике активности којима се подстиче креативност ученика		

	- користе се школски ресурси - организују се једноставне акције у којима су главни носиоци ученици
Начин прилагођавања	Излазећи у сусрет потребама у учењу све деце, уважавању све деце и обезбеђивању једнаких услова да уче заједно, по потреби се пишу планови за рад по ИОП-у. У свом одељењу често имамо надарену децу, која имају велика предзнања и интересовања и веома брзо усвајају нове наставне садржаје. Њима морамо обезбедити додатни материјал за рад, пружити им различите облике и методе рада. За њих су посебно значајни задаци у дигиталним уџбеницима али и одељењски задаци, које могу да прошире и ураде у виду презентације. Дабидетенапредовало, макакопаметноилиталентованобило, потребнисумуувекнови, интересантнизадаци. Насупрот њима су деца с тешкоћама у развоју, са одређеним посебним потребама. Тој деци морамо да прилагодимо исходе, приступ рада, градиво и задатке. У томе вам могу помоћи дигитални садржаји, који децу на првом месту мотивишу, а затим им пружају очигледну наставу, да све оно о чему причамо виде и лакше разумеју.
Напомена	Амбијентална настава- током школске године.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Одељењско старешинство	Разред: 4.
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА: Развијање различитих моралних, емоционалних и социјалних вештина и вредности код ученика. Овде имају за циљ да подрже ученике у њиховом личном развоју, разумевању других људи и прилагођавању друштвеним ситуацијама. Такође имају за циљ да помогну ученицима да постану посвећени и	Годишњи фонд часова: 36

емпатични грађани који се брину за себе, друге и опште добро.			
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања садржаја
1. Емпатија	- Разуме шта је емпатија и зашто је важна. - Дефинише емпатију као способност да се разумеју и осећају туђе емоције. - Разматра како емпатија доприноси бољем међусобном односу. - Разликује емпатију и симпатију. - Анализира значење и могуће последице израза емпатије и симпатије. - Активно слуша и посвећује пажњу у разговору. - Показује емпатију кроз говор телом и фацијалну експресију. - Препознаје ситуације у којима је потребно показати разумевање и саосећање. - Планира и реализује мале акције које доприносе помоћу другима. - Игралне игре које симулирају различите ситуације где је потребно показати емпатију.	- Шта је емпатија? - Изражавање емпатије; - Преузимање акције	- Организовање уводног разговора са ученицима о њиховим искуствима и разумевању термина "емпатија". - Подстицање ученика да поделе примере када су осећали емпатију према другима. - Израдити дефиницију емпатије заједно са ученицима, користећи њихове идеје. - Организовање дискусије у паровима или малим групама о разликама између емпатије и симпатије. - Израдити плакате или колаже који илуструју те разлике. - Подстицати ученике да поделе примере када су осећали симпатију, а када емпатију. - Организовати вежбе активног слушања где ће ученици слушати један другог и изразити своје разумевање и саосећање. - Играти улоге где се ученици стављају у туђе ципеле и разматрају различите перспективе. - Радити вежбе које развијају комплементарне комуникативне вештине као што су телесна геста и израз лица. - Подстицати ученике да размисле о начинима на које могу помоћи другима и преузети конкретне акције.

			- Организовати разне симулације и улоге које демонстрирају како се може реаговати на различите ситуације које захтевају емпатију и помоћ. - Креирати заједничке пројекте или активности у школи или заједници који подстичу ученике на преузимање акције. - Организовати игре у којима ученици играју различите улоге и вежбају разумевање и емпатију. - Подстицати ученике да напишу кратке приче или сценарије који илуструју емпатију и помагање. - Креирати ситуација у којима ученици заједно морају решити како би најбоље помогли другима. - Користити комбинацију различитих метода као што су дискусије, групни рад, улоге, креативне активности и практичне вежбе како би помогли ученицима да разумеју и примене концепте емпатије.
2. Толеранција	- Разумепојамтолеранције и њензначајзахармоничансуживот. - Схватакакотолеранцијадоприносимеђус обномразумевању и мирномрешавањуусукоба. - Истражујекакосепредубеђењаформирају и какоихјемогућепревазићи.	- Упознавање са толеранцијом; - Боравак у туђим ципелама; - Решавање конфиката на миран начин;	- Подстицање дискусију о значењу толеранције и шта она подразумева. - Поделити приказе из реалног живота који илуструју важност толеранције у заједници. - Организовати ативности које подстичу ученике да размисле о различитим начинима мишљења, веровања и култура.

	- Користи игре улога и сценарије како би саставио у позицију других људи и разумео њихове ставове. - Вежба емпатију кроз симулације и може да замисли како је бити у туђим ципелама. - Развија разумевање туђих перспектива и емоција. - - Разматра различите начине решавања незгодних ситуација на мирни и поштен начин. - Развија вештине комуникације и начине како избећи насиље и осуђивање. - - Разуме значај мирног решавања и непоразум а за одржавање хармоничних односа. - Разматра последице насилних и конфликтних решења. - Игра улоге у различитим сценаријима конфликтних ситуација. - Развија стратегије и вештине за мирно и конструктивно решавање конфликта.		- Истражити разне културе и религије и разматрати њихове сличности и разлике. - Организовати игре улога и сценарије који се фокусирају на разлике у ставовима и перспективама. - Подстицати ученике да размисле о томе како би се осећали на месту друге особе у различитим ситуацијама. - Вежбати са ученицима стратегије за решавање незгодних ситуација без насиља и осуђивања. - Организовати симулације које демонстрирају како мирно решавање конфликта може допринети бољим односима. - Организовати отворене разговоре о значају мирног решавања конфликта у заједници и широм света. - Организовати панеле гостујућих говорника који могу поделити искуства и савете у вези са мирним решавањем конфликта. - Користити активности као што су дискусије, игре улога, симулације, гостујући говорници и колективни пројекти како бисте омогућили ученицима да разумеју, искусе и примене концепте толеранције.
--	--	--	--

3. Другарство	- Идентификује карактеристике које чине д оброг друга. - Анализира како те карактеристике доприн осејача њу пријатељства. - Разматра значај подршке и разумевања између пријатеља. - Истражује како се пријатељима могу помоћи у тешким временима. - Развија вештине активног слушања и ефикасне комуникације у пријатељству. - Вежба изражавање емоција и размишљања на поштен и отворен начин. - Разуме значај тимског рада и сарадње у пријатељству. - Организује активности које подстичу тимс кидух и подршку међу пријатељима. - Вежба комуникативне стратегије за мирно решавање спорова. - Разуме како процес проштајања може допри не тијача њу пријатељства	- Како бити добар друг? - Развој пријатељских вештина; - Превазилажење конфликта у пријатељству;	- Организовати дискусију ученика о томе како виде доброг друга и које су карактеристике важне у пријатељству. - Поделити примере из литературе, филма или реалног живота који илуструју добре и лоше карактеристике другара. - Организовати групне активности које приказују значај подршке и разумевања у пријатељству. - Поделити лична искуства ученика о томе како су се осећали када су имали подршку и разумевање од пријатеља. - Вежбати комуникативне вештине као што су активно слушање и изражавање. - Организовати тимске активности које подстичу сарадњу и развој пријатељских односа. - Поделити ученике у тимове и доделите им заједнички задатак који захтева тимски рад и сарадњу. - Подражавати групне дискусије о важности сарадње и колаборације међу пријатељима. - Вежбати вештине за превазилажење конфликта кроз различите сценарије. - Организовати улоге где ученици симулирају конфликтне ситуације и уче како мирно решавати недоразуме. - Организовати вежбе и игре које подстичу ученике да развијају вештине решавања незгодних ситуација са пријатељима.
----------------------	--	--	--

			- Разговарати о различитим стратегијама које могу помоћи у решавању конфликта. - Организовати дискусију о значају опроста и разумевања у пријатељству. - Поделити приказе из реалног живота или измислити ситуације које илуструју важност ових вредности у односима. - Користити интерактивне дискусије, игре улога, групне активности и практичне вежбе како би подстакли ученике да размисле, размењују и развијају пријатељске вештине.
4. Позитивневредност и – путоказизаживот	- Препознајепозитивневредностикаоштос упоштовање, исправност и доброта. - Анализиразначајовихвредностизаизградњуздравиходноса и заједница. - Креира сценарије и примерекоји илуструју примену позитивних вредности. - Организује и учествује у пројекту који промовише и подстиче позитивневредности у школи и заједници. - Креира активности и догађаје који ће позитивно утицати на ученике и заједницу. - Истражује како позитивневредности доприносе развоју самопоуздања и	- Упознавање са позитивним вредностима; - Промовисање позитивних вредности; - Позитивне вредности и самопоуздање;	- Поделити са ученицима различите позитивне вредности као што су поштовање, исправност, доброта и друге. - Организовати дискусије и групне активности где ученици могу размислити о значењу и значају ових вредности у њиховом животу. - Додати стварне примере и случајеве који илуструју како се позитивне вредности могу применити у реалном животу. - Организовати дискусију где ученици могу поделити своја искуства и идеје о томе како се ове вредности могу применити у различитим ситуацијама. - Организовати пројекте и активности које ученице подстичу да активно промовишу позитивне вредности у

	самоуважења. - Разматра како се одабир вредности рефлектује на слику о себи. - Вежба позитивне афирмације и практичне стратегије које помажу у развоју самопоуздања.		својој школи и заједници. - Размислити о организовању "Дана позитивних вредности" где би ученици могли представити своје пројекте и идеје. - Разговарати са ученицима о томе како њихово понашање и пример утичу на њихове пријатеље и заједницу. - Подстицати их да размисле о начинима на које могу моделовати позитивно понашање у свом окружењу. - Размислити са ученицима о томе како позитивне вредности могу утицати на развој самопоуздања. - Организовати вежбе које ће помоћи ученицима да оснажују своје снаге и развију самопоуздање. - Користити групне дискусије, пројекте, вежбе самосвести и интерактивне активности како бисте подстакли ученике да разумеју, примењују и развијају позитивне вредности.
5. Шта је филантропија?	- Разуме појам филантропије и њен значај за друштво и заједницу. - Разматра како филантропске активности доприносе подизању квалитета живота у заједници. - Истражује различите облике филантропских активности (донирање, волонти рад, пројекти за помоћ) и њихов утицај. - Креира листу примера филантропских	- Упознавање са филантропијом; - Инспирација великих филантропа; - Моћ малих дела доброте;	- Објаснити ученицима шта је филантропија и који је њен значај за заједницу. - Поделити примере филантропских активности које су донеле позитивне промене у заједници. - Организовати дискусију о различитим начинима на које се може помоћи заједници кроз филантропију. - Истражити разне пројекте и

	активности које може реализовати. - Истражује и представља живот и дело познатих филантропа (националних или међународних). - Анализира њихове мотивације и утицај на заједницу. - Организује пројекат који потиче на размишљање о томе како својим акцијама може допринети заједници. - Развија креативне идеје које могу побољшати живот у заједници.		активности које су се показале успешним у подршци заједници. - Истражити живот и дела познатих филантропа из историје и савремености. - Поделити приказе о великим филантропским подухватима који су променили заједнице и свет. - Подстицати ученике да истраже живот и дела неколико познатих филантропа из различитих домена. - Организовати презентације или панеле где би ученици могли делити оно што су научили. - Подрежати ученике да размисле о некој заједници којој би желели да помогну. - Дајти им задатак да креирају пројекат или план активности које би могли реализовати да би подржали ту заједницу. - Разговарати са ученицима о значају малих акција и доприноса заједници. - Организовати вежбе и дискусије о томе како свакодневне акције могу донети позитивне промене. - Организовати радионице где ученици могу планирати и дизајнирати мали пројекат доброте у школи или њеној околини. - Подржати их да реализују своје пројекте и после да деле своје искуство и резултате.
--	---	--	---

			- Користити истраживање, дискусије, креативне пројекте и радионице како би омогућили ученицима да сазнају, учествују и активно се ангажују у теми филантропије.
Праћење и вредновање	Праћење и вредновањерадаученикачасовима ЧОС-аможебитиизаовно, аливажнојеоценитињиховнапредак и разумевањетема. Оцењивање активности: Оцењивати учешће ученика на часовима кроз дискусије, рад у групама, израду пројеката и друге активности. Оценити њихову активност, спољашњи интерес и ангажман. Креативни пројекти: Задавати ученицима задатке где могу креативно изразити своје разумевање тема, као што су писмени радови, колажи, презентације или драмске изведбе. Оцените њихов креативни израз и дубину анализе. Самостално истраживање: За теме као што су филантропија и позитивне вредности, додати задатке где ученици могу самостално истраживати и делити своја открића. Оценити њихову способност да сакупљају информације и критички разматрају концепте. Усмено излагање: Дати ученицима прилику да усмено изложе своје разумевање тема пред осталим ученицима. Оценити њихову способност да чисто и јасно изразе своје идеје. Рефлексија и дневници: Подстаћи ученике да воде дневнике или рефлексивне записе о томе шта су научили и како се осећају у вези са различитим темама. Оценити њихову дубину размишљања и анализе. Формативно оцењивање: Користити формативно оцењивање као што су квизови, кратки задаци и анкете које ће помоћи праћење разумевања ученика током наставе и адаптирање методе учења. Реакције на ситуације: Осмотрити како се ученици односе према практичним ситуацијама, као што су вежбе емпатије, тимски рад или пројекти филантропије. Оценити њихову способност да примене концепте у реалном животу.		

	8. Појединачни састави и реферати: Дати ученицима задатке да напишу саставе или реферате на теме које су обрађивали на часовима. Оценити њихову аналитичку способност и изражавање мисли. 9. Самооцењивање: Подстаћи ученике да оцењују свој рад и напредак на часовима. Ово им помаже да развију критичко размишљање и аутономију у учењу. Комбиновати различите методе оцењивања како би се адекватно покрили сви аспекти развоја и разумевања ученика у вези са датим темама.
Начин прилагођавања	Излазећи у сусрет потребама у учењу све деце, уважавању све деце и обезбеђивању једнаких услова да уче заједно, по потреби се пишу планови за рад по ИОП-у . У свом одељењу често имамо надарену децу, која имају велика предзнања и интересовања и веома брзо усвајају нове наставне садржаје. Њима морамо обезбедити додатни материјал за рад, пружити им различите облике и методе рада. Насупрот њима су деца с тешкоћама у развоју, са одређеним посебним потребама. Тој деци морамо да прилагодимо исходе, приступ рада и захтеве.
Напомена	Амбијентална настава- током школске године.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Енглески језик			Разред: 4
ЦИЉ УЧЕЊА ПРЕДМЕТА : Циљ наставе и учења Страног језика у основном образовању и васпитању јесте да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну усмену и писану комуникацију и да стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.			Годишњи фонд часова: 72
Наставна тема	Исходи по темама	Наставни садржаји	Начин остваривања

ПОЗДРАВЉАЊЕ	- Поздрави и отпоздрави користећи најједноставнија језичка средства;	<i>Hi! Hello. Good morning/afternoon/evening/night. How are you? I'm fine, thank you, and you? Goodbye. Bye. See you (later/tomorrow). Have a nice day/weekend! Thanks, same to you!</i> (Интер)културни садржаји: Формално и неформално поздрављање; устаљена правила учтивости.	Реаговање на усмени импулс саговорника (наставника, вршњака, аудио записа и слично); успостављање контакта при сусрету и усмено изражавање прикладних поздрава приликом растанка. Програм наставе и учења за стране језике у првом циклусу основног образовања и васпитања усмерен је на развој функцио- налних знања и заснован је на комуникативно дефинисаним исхо- дима учења, односно активностима које ученик успешно реализу- је користећи страни језик. Језичке активности слушања, читања, (раз)говора и писања у програму наставе и учења посматрају се интегративно, као нераздвојиве компоненте аутентичне комуника- ције појединца у било којој говорној заједници.
ПРЕДСТАВЉАЊЕ СЕБЕ И ДРУГИХ; ДАВАЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О СЕБИ; ДАВАЊЕ И ТРАЖЕЊЕ ОСНОВНИХ ИНФОРМАЦИЈА О ДРУГИМА	– представи себе и другог; – разуме једноставна питања личне природе и одговара на њих; – разуме једноставна упутства и налоге и реагује на њих; – саопшти једноставна упутства и налоге; – разуме позив на заједничку активност и на прикладан начин реагује на њега;	<i>What's the name of your school? What year/grade are you in? I'm in year 4/the fourth grade. Which class are you in? I'm in class 4₁ /4a, and you? Who are they? What are their names? She's Dunja and he's Mateja. They are not in year four/the fourth grade. They're in year three/the third grade. This is our head teacher, Mrs Parsons</i> Присвојни придеви: <i>my, your...</i> Показне заменице: <i>this/that, these/those.</i> <i>Have got</i> за изражавање поседовања. <i>The Present Simple Tense.</i>	– циљни језик употребљава се у учионици у добро осмишље- ним контекстима од интереса за ученике у атмосфери заједништва и међусобне сарадње; – говор наставника прилагођен је узрасту и знањима ученика; – наставник мора бити сигуран да је схваћено значење по- руке, укључујући њене културолошке и васпитне елементе, као и елементе социјализације; – битно је значење језичке поруке; – знања ученика мере се јасно одређеним релативним крите- ријумима тачности и зато узор није изворни говорник; – са циљем да се унапреди квалитет и обим језичког матери- јала, настава се заснива на социјалној интеракцији у учионици и

		Питања са <i>Who/What/Which/Where/When/How</i> (<i>old/many</i>). Правилна множина именица: <i>daughter-daughters, sons...</i> Неправилна множина основних именица: <i>child – children...</i> Предлози са прилошким одредбама за место: <i>from, in, on...</i> Предлози са прилошким одредбама за време: <i>in, on...</i> Саксонски генитив са именицама у јединици/множини. Употреба/изостављање чланова приликом првог спомињања неког појма и са појмовима који су одређени контекстом, са редним бројевима, као и са основним географским појмовима. Императив. Основни бројеви 0–100. Редни бројеви 1–30. Интеркултурални садржаји. Устаљена правила учтивости; употреба титула уз презимена (<i>Mr, Mrs, Miss</i>); конвенције у писању/изговору датума; разлике између британске и америчке варијанте енглеског језика у изговору,	ван ње, и спроводи се путем групног или индивидуалног решава- ња проблема, као и решавањем мање или више сложених задатака у реалним и виртуелним условима са јасно одређеним контекстом, поступком и циљем; – сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуника- тивном контексту. Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних је- зика укључује и следеће: – усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено уче- ствовање у друштвеном чину;
--	--	---	--

РАЗУМЕВАЊЕ И ДАВАЊЕ ЈЕДНОСТАВНИХ УПУТСТАВА И НАЛОГА	– упути позив на заједничку активност; – разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; – упути кратке и једноставне молбе; – искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин;	Put up your hand when you finish! Complete the sentence/dialogue/description. Describe your room/house. Make a project about your town. Let's take some photos of the new lab for our school website. E-mail the photos to the ICT teacher.	Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних је- зика укључује и следеће: – усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено уче- ствовање у друштвеном чину; – поимање програма као скупа динамичних, заједнички при- премљених и прилагођених задатака и активности; – наставник треба да омогући приступ новим идејама и њи-
--	--	--	--

		Put the forks on the left side and knives and spoons on the right side of the plate. How many forks/knives/spoons? Place the teaspoon on the saucer. Put the candle inside the pupkin! What's next? Look at my school report card! It's all 5s/As! Look at the shooting star! Make a wish! Don't sit down! Don't talk in class! Don't open the window – it's cold in here! Don't touch that – it's hot! Watch out! The floor is wet. Take off your shoes! Put on your trainers! Be quick! Let's practise! Just a second/moment/minute, please! Ready, steady, go! Time to eat, everyone! Ask the dinner/cleaning ladies. Come in! Come back! No way! Go away! Stop it! Leave me alone! Move over! Make way! Stop! We can't cross the road here! The traffic light is red! Say hello/goodbye! Say "Cheese"! Wave goodbye! Правилна множина именица: <i>bookbooks, notebook-notebooks...</i> Множина именица које се заврша вају на -y, -o, f/fe: <i>photo-photos, knife-knives...</i> Употреба чланова приликом првог спомињања неког појма и са појмовима који су одређени контекстом. Бројеви 0–100.	хово прихватање, као и креирање нових идеја; – ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; – наставни материјали представљају један од извора актив- ности и треба да буду праћени употребом додатних аутентичних материјала; – учионица је простор који је могуће прилагођавати потреба- ма наставе из дана у дан; – рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности ученика (планирање,
--	--	---	--

(Интер)културни садржаји:

Праћење и вредновање	Процена нивоа знања на почетку школске године (иницијални тест), формативно вредновање (рад на часу, самоевалуација, пројекти, ученички радови), сумативно оцењивање (тестови), оцењивање различитих елемената, као што су језичке вештине (слушање, говор), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социолингвистичких норми.
Начин прилагођавања	Прилагођавање се врши у складу са могућностима ученика и њиховим постигнућима. Програм се прилагођава путем додатне и допунске наставе, ИОП1, ИОП2 и ИОП3 програма. Прилагођавање подразумева и стандардизоване тестове и задатке по нивоима прилагођене програму.

ПОЗИВ И РЕАГОВАЊЕ НА ПОЗИВ ЗА УЧЕШЋЕ У ЗАЈЕДНИЧКОЈ АКТИВНОСТИ	– – разуме једноставно исказане честитке и одговори на њих; – упуту једноставне честитке; – разуме и, примењујући једноставна језичка средства, наведе најуобичајеније активности које се односе на прославе рођенда- на и празника; – препозна и именује бића, предмете и места из непосредног окружења;	<i>let's go and watch! Sorry, I can't, I don't have/haven't got time.</i> How about rollerblading/riding bikes? Let's do eeny-meeny-miny-moe to decide! OK then! Are you coming to the swimming pool with us? No, I'm not, I've got a cold. Can you join our team and play with us? Great! I love handball! Welcome to the team! Come with us!/Sorry, I can't play handball. I don't know the rules. Let's buy a present for Luka. What/How about a CD? That's a good/great idea! Let's make/write birthday/Mother's Day/New Year/Christmas cards! The Present Continuous Tense. What/How about. Употреба/изостављање чланова приликом првог спомињања неког појма и са појмовима који су одређени контекстом, као и са називима игара/хобија/спорта.	сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуника- тивном контексту. Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних је- зика укључује и следеће: – усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено уче- ствовање у друштвеном чину; – поимање програма као скупа динамичних, заједнички при- премљених и прилагођених задатака и активности; – наставник треба да омогући приступ новим идејама и њи- хово прихватање, као и креирање нових идеја; – ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; – наставни материјали представљају један од извора актив- ности и треба да буду праћени употребом додатних аутентичних материјала; – учионица је простор који је могуће прилагођавати потреба- ма наставе из дана у дан; – рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности ученика (планирање, запажање,
--	--	---	---

ИСКАЗИВАЊЕ МОЛБЕ, ЗАХВАЛНОСТИ И ИЗВИЊЕЊА	- разуме кратке и једноставне молбе и реагује на њих; упуту кратке и једноставне молбе; искаже и прихвати захвалност и извињење на једноставан начин;	Can/May I have a whiteboard marker/pen, please? Yes, here you are/here it is. Thank you/Thanks. You're welcome. Can I sharpen my pencil? Of course you can. Excuse me, teacher, can you repeat the last sentence, please? Can you spell that for me, please? Can/May I insert the disc? Can/May we sit down here? No, they are Nikola's and Ema's seats. Can I have my ball back? Sorry, it's those boys' ball. Can I touch the animals? No, you can't, it's dangerous. Can you pass the salt, please? Can I have a slice of bread? Thanks a lot. Thank you for your help/everything. I'm sorry I'm late. Can you help me with these boxes, please? Oh sorry, I'm in a hurry. I'm late for my piano class. Модални глаголи за изражавање молбе: can/may. Саксонски генитив са именицама у једнини/множини.	сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуника- тивном контексту. Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних је- зика укључује и следеће: – усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено уче- ствовање у друштвеном чину; – поимање програма као скупа динамичних, заједнички при- премљених и прилагођених задатака и активности; – наставник треба да омогући приступ новим идејама и њи- хово прихватање, као и креирање нових идеја; – ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; – наставни материјали представљају један од извора актив- ности и треба да буду праћени употребом додатних аутентичних материјала; – учионица је простор који је могуће прилагођавати потреба- ма наставе из дана у дан; – рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности ученика (планирање, запажање, сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуника- тивном контексту.
---	--	--	---

			Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће: – усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учествовање у друштвеном чину;
--	--	--	---

			– поимање програма као скупа динамичних, заједнички при- премљених и прилагођених задатака и активности; – наставник треба да омогући приступ новим идејама и њи- хово прихватање, као и креирање нових идеја; – ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; – наставни материјали представљају један од извора активности и треба да буду праћени употребом додатних аутентичних материјала; – учионица је простор који је могуће прилагођавати потреба- ма наставе из дана у дан; – рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности ученика (планирање, запажање,
ЧЕСТИТАЊЕ	- разуме једноставно исказане честитке и реагује на њих; упути једноставне честитке;	<i>Happy birthday to you! Here's a present for you! It's New Year's Eve. Happy New Year! It's Christmas Eve. Merry Christmas! It's Valentine's Day! Happy Valentine's Day! Happy Easter! Thanks, same to you! Hurray!</i> Најзначајнији празници и начин обележавања/прославе и честитања; пригодне дечје песме и игре.	
Праћење и вредновање	Процена нивоа знања на почетку школске године (иницијални тест), формативно вредновање (рад на часу, самосвалуација, пројекти, ученички радови), сумативно оцењивање (тестови), оцењивање различитих елемената, као што су језичке вештине (слушање, говор), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социалингвистичких норми.		
Начин прилагођавања	Прилагођавање се врши у складу са могућностима ученика и њиховим постигнућима. Програм се прилагођава путем додатне и допунске наставе, ИОП1, ИОП2 и ИОП3 програма. Прилагођавање подразумева и стандардизоване тестове и задатке по нивоима прилагођене програму.		

ОПИСИВАЊЕ БИЋА, ПРЕДМЕТА, МЕСТА И ПОЈАВА	- препознаје и именује бића, предмете и места из непосредног окружења; разуме једноставне описе бића, предмета и места; описује бића, предмете и места	<i>What's this/that? It's a/an... Is it a/an...? It's not a pen, it's a pencil. It's not short, it's long. What colour is it? It's grey. The crayon is grey. She's got a small nose and big blue eyes. She's wearing a white dress.</i> Глаголи <i>have got, to be</i> за давање описа. Егзистенцијално <i>There is/are...</i> Правилна множина именица: <i>leg - legs, arm - arms...</i> Неправилна множина	сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуника-
--	--	--	---

	користећи једноставна језичка средства;	основних именица: <i>foot - feet... The Present Continuous Tense</i> за описивање тренутних радњи. Дечје песме и приче одговарајућег садржаја.	тивном контексту. Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће: – усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено уче- ствовање у друштвеном чину; – поимање програма као скупа динамичних, заједнички при- премљених и прилагођених задатака и активности; – наставник треба да омогући приступ новим идејама и њи- хово прихватање, као и креирање нових идеја; – ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; – наставни материјали представљају један од извора актив- ности и треба да буду праћени употребом додатних аутентичних материјала; – учioniца је простор који је могуће прилагођавати потреба- ма наставе из дана у дан; – рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности ученика (планирање, запажање,
--	---	--	--

ИСКАЗИВАЊЕ ПОТРЕБА, ОСЕТА И ОСЕЋАЊА	– разуме свакодневне исказе у вези са непосредним потребама, осетима и осећањима и реагује на њих; изрази основне потребе, осете и осећања кратким и једноставним језичким средствима;	<i>I'm not thirsty, I'm hungry. Here's a sandwich for you. Do you want some water? Yes, please. I want fruit. No, thank you. I'm so happy/sad! Are you hot/cold?</i> <i>The Present Simple Tense (be, want)</i> Правила учтиве комуникације.	сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту. Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће: – усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено уче- ствовање у друштвеном чину; – поимање програма као скупа динамичних, заједнички при- премљених и прилагођених задатака и активности; – наставник треба да омогући приступ новим идејама и њи- хово прихватање, као и креирање нових идеја; – ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни
			учесници у друштвеном чину; – наставни материјали представљају један од извора актив- ности и треба да буду праћени употребом додатних аутентичних материјала; – учионица је простор који је могуће прилагођавати потреба- ма наставе из дана у дан; – рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности ученика (планирање, запажање,

ИСКАЗИВАЊЕ ПОЛОЖАЈА У ПРОСТОРУ	– разуме једноставна обавештења о положају у простору и реагује на њих; тражи и пружа кратка и једноставна обавештења о положају у простору;	<i>Where's my dad? Is he in the house? No, he's in the garage. Where's your dog? It's in the garden. Where's my bag? It's under the chair/in the wardrobe. Where's the toilet? It's here/over there.</i> Прилози и предлози за изражавање положаја и просторних односа - <i>here, there, in, on, under</i>; Питања са <i>Where</i> Култура становања: село, град	сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту. Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће: – усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено уче- ствовање у друштвеном чину; – поимање програма као скупа динамичних, заједнички при- премљених и прилагођених задатака и активности; – наставник треба да омогући приступ новим идејама и њи- хово прихватање, као и креирање нових идеја; – ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; – наставни материјали представљају један од извора активности и треба да буду праћени употребом додатних аутентичних материјала; – учионица је простор који је могуће прилагођавати потреба- ма наставе из дана у дан; – рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности
			ученика (планирање, запажање,

Праћење и вредновање	Процена нивоа знања на почетку школске године (иницијални тест), формативно вредновање (рад на часу, самоевалуација, пројекти, ученички радови), сумативно оцењивање (тестови), оцењивање различитих елемената, као што су језичке вештине (слушање, говор), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социолингвистичких норми.
Начин прилагођавања	Прилагођавање се врши у складу са могућностима ученика и њиховим постигнућима. Програм се прилагођава путем додатне и допунске наставе, ИОП1, ИОП2 и ИОП3 програма. Прилагођавање подразумева и стандардизоване тестове и задатке по нивоима прилагођене програму.

ИСКАЗИВАЊЕ ВРЕМЕНА	– разуме и саопшти једноставне исказе који се односе на хронолошко и метеоролошко време	<i>What day is it today? It's Monday. It's cold and rainy today.</i> <i>The Present Simple Tense</i> глагола <i>to be</i> Питања са <i>What</i> Јавни простор, типичан изглед места On school days I get up at 6.50. We have breakfast between 7 and 7.30. My school day starts at 8 o'clock in the morning and finishes at half past 1. There is a break between 9.30 and 10. What time does your school start/finish? What time do you have breaks? In the afternoon I go to my volleyball practice. I train for an hour. I meet my friends at the weekend. We go on holiday in summer.	сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуника- тивном контексту. Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних је- зика укључује и следеће: – усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено уче- ствовање у друштвеном чину; – поимање програма као скупа динамичних, заједнички при- премљених и прилагођених задатака и активности; – наставник треба да омогући приступ новим идејама и њи- хово прихватање, као и креирање нових идеја; – ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; – наставни материјали представљају један од извора актив- ности и треба да буду праћени употребом додатних аутентичних материјала; – учионица је простор који је могуће прилагођавати потреба-
-----------------------	--	---	--

			ма наставе из дана у дан; – рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности ученика (планирање, запажање,
ИЗРАЖАВАЊЕ ПРИПАДАЊА/ НЕПРИПАДАЊА И ПОСЕДОВАЊА/ НЕПОСЕДОВАЊА	– разуме једноставније изразе који се односе на поседовање/ непоседовање, припадност/ неприпадност, допадање/ недопадање и реагује на њих; тражи и даје једноставне исказе којима се изражава припадање/ неприпадање, поседовањ/ нпоседовање;	<i>This is my ball. Is that your bike? I've got a dog. Have you got a pet? He/She's got two brothers. Who's got a /an...? Here's your pen.</i> Присвојни придеви <i>my, your...</i> <i>Have got</i> за изражавање припадања/ поседовања; Породица, пријатељи, кућни љубимци, играчке.	сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуника- тивном контексту. Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних је- зика укључује и следеће: – усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено уче- ствовање у друштвеном чину; – поимање програма као скупа динамичних, заједнички при- премљених и прилагођених задатака и активности; – наставник треба да омогући приступ новим идејама и њи- хово прихватање, као и креирање нових идеја; – ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; – наставни материјали представљају један од извора актив- ности и треба да буду праћени употребом додатних аутентичних материјала; – учионица је простор који је могуће прилагођавати потреба- ма наставе из дана у дан; – рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности

			ученика (планирање, запажање,
--	--	--	-------------------------------

ИЗРАЖАВАЊЕ ДОПАДАЊА/ НЕДОПАДАЊА	- разуме једноставне исказе за изражавање допадања/ недопадања и реагује на њих; тражи мишљење и изражава допадање/ недопадање једноставним језичким средствима;	<i>Do you like orange juice? Yes, I do. /No, I don't. I like fish and chips, but I don't like chicken or rice. Do you like games? I love my family. The Present Simple Tense глагола like/love. Популярна храна и пиће, породица. What's your favourite book? It's "Charlie and the Chocolate Factory" by Roald Dahl, British writer. Why do you like it? It's fun and interesting.</i>	сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврене контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуника- тивном контексту. Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних је- зика укључује и следеће: – усавајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено уче- ствовање у друштвеном чину; – поимање програма као скупа динамичних, заједнички при- премљених и прилагођених задатака и активности; – наставник треба да омогући приступ новим идејама и њи- хово прихватање, као и креирање нових идеја; – ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; – наставни материјали представљају један од извора актив- ности и треба да буду праћени употребом додатних аутентичних материјала; – учионица је простор који је могуће прилагођавати потреба- ма наставе из дана у дан; – рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности ученика (планирање, запажање,
Праћење и вредновање	Процена нивоа знања на почетку школске године (иницијални тест), формативно вредновање (рад на часу, самоевалуација, пројекти, ученички радови), сумативно оцењивање (тестови), оцењивање различитих елемената, као што су језичке вештине (слушање, говор), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социолингвистичких норми.		

Начин прилагођавања	Прилагођавање се врши у складу са могућностима ученика и њиховим постигнућима. Програм се прилагођава путем додатне и допунске наставе, ИОП1, ИОП2 и ИОП3 програма. Прилагођавање подразумева и стандардизоване тестове и задатке по нивоима прилагођене програму.
---------------------	--

ИЗРАЖАВАЊЕ СПОСОБНОСТИ	- разуме једноставне исказе који се односе на изражавање способности; тражи информацију о туђим способностима и саопшти шта он/она или неко други уме/ не уме/ може/ не може да уради;	<i>I can/can't sing. I can draw, but I can't read. Can you swim? Yes, I can. No, I can't. No, but I can run This is my parrot. It can talk. A penguin can't fly.</i> Модални глагол <i>can</i> за изражавање способности; школске активности, кућни љубимци и свет природе.	сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуникативном контексту. Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних језика укључује и следеће: – усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено учење у друштвеном чину; – поимање програма као скупа динамичних, заједнички припремљених и прилагођених задатака и активности; – наставник треба да омогући приступ новим идејама и њихово прихватање, као и креирање нових идеја; – ученици се посматрају као одговорни, креативни, активни учесници у друштвеном чину; – наставни материјали представљају један од извора активности и треба да буду праћени употребом додатних аутентичних материјала; – учионица је простор који је могуће прилагођавати потребама наставе из дана у дан; – рад на пројекту као задатку који остварује корелацију са другим предметима и подстиче развој когнитивних способности ученика (планирање, запажање,
--	---	--	--

ИЗРАЖАВАЊЕ КОЛИЧИНЕ И БРОЈЕВА	– разуме и саопшти једноставније изразе који се односе на бројеве и количине;	How old is your little brother? He's 2 and a half years old. Can I have 2 kilos of strawberries/a litre of yoghurt, please? Excuse me, how much are these bread rolls? They are 50 pence/cents/ Правилна, неправилна множина, питања how much... основни бројеви, редни Интеркултурални садржаји конвенције у писању бројева, новчане валуте	Слушање једноставних исказа који говоре о количини нечега; постављање питања у вези с количином и усмено одговарање на њих. учестало понављање ради лакшег и бржег меморисања и стицања поуздања за самостално коришћење језика. У том смислу, пожељ- не су вежбе говорне продукције с варијацијама модела у којима се мењају и комбинују лексички и граматички садржаји уз постепено усложњавање. Подстицање интеракције
---	--	--	--

ОПИСИВАЊЕ ДОГАЂАЈА И СПОСОБНОСТИ У САДАШЊОСТИ	разуме једноставније текстове у којима се описују радње и способности у садашњости; размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; опише радње и способности у садашњости користећи једноставнија језичка средства	We usually have soup, salad, potatoes and some meat for lunch. What does your family have for breakfast/lunch/dinner? In the UK children start school at the age of 5, but in my country they start school at the age of 7. The Queen of England lives in Buckingham Palace. Where does the American President live? He lives in the White House. The Present Continuous Tense за изражавање тренутних радњи. The Present Simple Tense за описивање уобичајених радњи. Модални глагол can за изражавање способности. Питања са What/Where/When/How many... Употреба/изостављање чланова и у изразима at the moment, at the weekend/at weekends, go/walk to school, start/finish school, have fun, by bus/car/bike и сл. (Интер)културни садржаји:Породични живот; живот у школи – наставне и ваннаставне активности; обичаји и начин живљења	сви граматички садржаји уводе се индуктивном методом кроз разноврсне контекстуализоване примере у складу са нивоом и без детаљних граматичких објашњења, а њихово познавање се вреднује и оцењује на основу употребе у одговарајућем комуника- тивном контексту. Комуникативно-интерактивни приступ у настави страних је- зика укључује и следеће: усвајање језичког садржаја кроз циљано и осмишљено уче- ствовање у друштвеном чину; поимање програма као скупа динамичних, заједнички при- премљених и прилагођених задатака и активности;
		људи у земљама енглеског говорног подручја.	
Праћење и вредновање	Процена нивоа знања на почетку школске године (иницијални тест), формативно вредновање (рад на часу, самоевалуација, пројекти, ученички радови), сумативно оцењивање (тестови), оцењивање различитих елемената, као што су језичке вештине (слушање, говор), усвојеност лексичких садржаја и језичких структура, примена правописа, ангажованост и залагање у раду на часу и ван њега, примена социолингвистичких норми.		
Начин прилагођавања	Прилагођавање се врши у складу са могућностима ученика и њиховим постигнућима. Програм се прилагођава путем додатне и допунске наставе, ИОП1, ИОП2 и ИОП3 програма. Прилагођавање подразумева и стандардизоване тестове и задатке по нивоима прилагођене програму.		

Р.бр. наст. теме	ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈИ РАСПОРЕЂЕНИ ПО НАСТАВНИМ ТЕМАМА	ИСХОДИ - НИВОИ ПОСТИГНУЋА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ
1	I – УВОД 1. Дружимо се са Богом и светима – уводни час	УЧЕНИК ЋЕ: Основни ниво:стећи основне информације о темама које ће се обрађивати у настави Православног катихизиса током четвртог разреда; Средњи ниво:уочити какво је његово предзнање из градива обрађеног у претходном разреду школовања Напредни ниво:желети да активно учествује на часовима верске наставе	Катихизација као литургијска делатност- заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и ...	Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање; писмено испитивање; посматрање понашања ученика
2	II – ЦРКВА ЈЕ НАШ ИЗБОР 2. Заједница је основ живота 3. Црква је наш избор 4. Црква је заједница са Светом Тројицом 5. Црква је циљ стварања света 6. Свет изван заједнице са Богом 7. Свет у заједници са Богом	УЧЕНИК ЋЕ: Основни ниво:уочити важност постојања заједнице; уочити разлику између Цркве и сваке друге заједнице;знати да се они који су у заједници са Христом називају хришћани и да је Црква њихова заједница; знати да се заједница Бога, људи иприроде зове Црква; Средњи ниво: уочити да је Црква слободна заједница у	...искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада. Врсте наставе Настава се	Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити

		којој учествују само они који то желе; уочити да изван Цркве свет не може постојати вечно. Напредни ниво: бити подстакнут да активно учествује у животу Цркве; бити подстакнут да препознаје живот као дар Божји; бити подстакнут да препознаје Живот Вечни као Божји дар.	реализује кроз следеће облике наставе: теоријска настава (35 часова) практична настава (1 час) Место реализације наставе Теоријска настава се реализује у учионици; Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе Уводне часове требало би осмислити тако да допринесу међусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим...	кроз: усмено испитивање; писмено испитивање; посматрање понашања ученика
3	III – ХРИСТОС НАС СВЕ ЗОВЕ 8. Христос позива Апостоле 9. Вера основ заједнице 10. Апостоли позивају свет 11. Човек само срцем јасно види 12. Христос нас зове 13. Божић	УЧЕНИК ЋЕ: Основни ниво: уочити да нас Христос позива у лични однос-заједницу љубави; увидети да су апостоли људи који су слични нама; уочити да је вера основ заједнице са Богом; Средњи ниво: увидети да су Апостоли позивали људе у заједницу љубави са Христом; разумети значај Христовог оваплоћења (рађања); Усвојити текст и мелодију песме „Звезда се засја“ Напредни ниво: бити подстакнут да доживети Христа као Личност која нам иде у сусрет.	...предзнањима и ставовима из подручја Православног катихизиса, група располаже. Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активне наставе, која својом динамиком подстиче ученике на истраживачки и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављати нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативном плану. Квалитет наставе се постиже када се наставни садржаји реализују у складу са савременим педагошким захтевима у погледу употребе разноврсних метода, облика	Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање; писмено испитивање; посматрање понашања ученика

			рада и наставних средстава...	
4	IV – ДИВАН ЈЕ БОГ У СВЕТИМА СВОЈИМА 14. Светитељи - сведоци љубави Божје 15. Свети Сава - путеводитељ у живот вечни 16. Успињање ка Христу (опис н.ј – прича о Закхеју) 17. Свети Симеон Богопримац - сусрет са Христом 18. Литургијско путовање заједнице свих светих	УЧЕНИК ЋЕ: Основни ниво:увидети да су сви позвани да буду светитељи;уочити важност светитеља као наших узора за остваривање личног јединства са Богом;знати какву важност Савине речи и дела имају за нас данас; уочити да је за остваривање јединства са Богом потребна искрена жеља; Средњи ниво:поступно изграђивати свест о томе ко су светитељи;знати да је Литургија начин на који сви остварујемо заједницу са Богом; препознати да у нашу заједницу са Богом уводимо све оне (и све оно) што волимо. Напредни ниво: бити подстакнут да следује светитељима Божјим и да буде добар човек; бити подстакнут да препознаје љубав као највећу врлину.	Имаући у виду захтеве наставног програма и могућности транспонованја наставног садржаја у педагошко дидактичка решења, наставник би требало да води рачуна и о психолошким чиниоцима извођења наставе – узрасту ученика, нивоу психофизичког развоја, интересовањима, склоностима, способностима и мотивацији ученика.	
5	V – ЗНАЧАЈ ВРЛИНСКОГ ЖИВОТА 19. На путу светости 20. Усавршавању нема краја 21. Пут ка вечности22. Хришћанске врлине 23. Врлинослов – свети нас уче	УЧЕНИК ЋЕ: Основни ниво:увидети шта је самољубље и по чему се оно разликује од љубави; увидети да без врлина нема љубави;уочити да је само врлинама могуће остварити однос љубави са Богом и људима; упознати најважније хришћанске врлине;увидети да врлине нису човеку дате, већ		Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање

		да се за њих треба трудити;увидети да се и врлине усавршавају. Средњи ниво:увидети да се грех јавља као последица одсуства истинске љубави; уочити да је грех наш погрешан избор; Напредни ниво: бити подстакнут да следује светитељима Божјим; бити подстакнут да се труди да у себи развија хришћанске врлине.		ученика може се вршити кроз: усмено испитивање; писмено испитивање; посматрање понашања ученика
6	VI - СА НАМА ЈЕ БОГ 24.Васкрсење и Педесетница 25. Црква је икона Царства Божијег 26. Црквена уметност - одсјај Царства Божијег	УЧЕНИК ЋЕ: Основни ниво: увидети да сам изглед православног храма изображава јединство Неба и земље. Средњи ниво:уочити да служењем Литургије постајемо учесници Царства Божијег и сједињујемо се са Богом; упознати садржај молитве «Царе небески»; Напредни ниво: развити жељу за очувањем природе; бити подстакнут да уреди школски простор најуспешнијим радовима; бити подстакнут да и наредне године похађа часове Православног катихизиса; уочити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса четвртог разреда основне школе.		Процењивањем реакције ученика или прикупљањем коментара ученика путем анкетних евалуационих листића; провером знања које ученици усвајају на часу и испитаивањем ставова; Оцењивање Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз: усмено испитивање; писмено испитивање; посматрање понашања ученика

Р.бр. наст. теме	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ – УЧЕНИК ЋЕ БИТИ У СТАЊУ ДА:
1	УВОД	Когнитивни аспект: • стећи основне информације о темама које ће се обрађивати у настави Православног катихизиса током четвртог разреда • уочити какво је његово предзнање из градива обрађеног у претходном разреду школовања Афективни аспект: • желети да активно учествује на часовима верске наставе
2	ЦРКВА ЈЕ НАШ ИЗБОР	Когнитивни аспект: • уочити важност постојања заједнице • уочити разлику између Цркве и сваке друге заједнице; • уочити да је Црква слободна заједница у којој учествују само они који то желе; • знати да се они који су у заједници са Христом називају хришћани и да је Црква њихова заједница; • знати да се заједница Бога, људи иприроде зове Црква; • уочити да изван Цркве свет не може постојати вечно. Афективни аспект: • бити подстакнут да активно учествује у животу Цркве • бити подстакнут да препознаје живот као дар Божји; • бити подстакнут да препознаје Живот Вечни као Божји дар.
3	ХРИСТОС НАС СВЕ ЗОВЕ	Когнитивни аспект: • уочити да нас Христос позива у лични однос - заједницу љубави; • увидети да су апостоли људи који су слични нама; • уочити да је вера основ заједнице са Богом; • увидети да су Апостоли позивали људе у заједницу љубави са Христом; • разумети значај Христовог оваплоћења (рађања); Усвојити текст и мелодију песме „Звезда се засја“ Афективни аспект: • бити подстакнут да доживети Христа као Личност која нам иде у сусрет.
4	ДИВАН ЈЕ БОГ У СВЕТИМА СВОЈИМ	Когнитивни аспект: • поступно изграђивати свест о томе ко су светитељи; • увидети да су сви позвани да буду светиетљи; • уочити важност светитеља као наших узора за остваривање личног јединства са Богом; • знати какву важност Савине речи и дела имају за нас данас; • уочити да је за остваривање јединства са Богом потребна искрена жеља; • знати да је Литургија начин на који сви остварујемо заједницу са Богом; • препознати да у нашу заједницу са Богом уводимо све оне (и све оно) што волимо. Афективни аспект: • бити подстакнут да следује светитељима Божјим и да буде добар човек; • бити подстакнут да препознаје љубав као највећу врлину.
5	ЗНАЧАЈ ВРЛИНСКОГ ЖИВОТА	Когнитивни аспект: • увидети да се грех јавља као последица одсуства истинске љубави; • уочити да је грех наш погрешан избор; • увидети шта је самољубље и по чему се оно разликује од љубави; • увидети да без врлина нема љубави; • уочити да је само врлинама могуће остварити однос љубави са Богом и људима; • упознати најважније хришћанске врлине; • увидети да врлине нису човеку дате, већ да се за њих треба трудити; • увидети да

Р.бр. наст. теме	НАЗИВ НАСТАВНЕ ТЕМЕ	ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ – УЧЕНИК ЋЕ БИТИ У СТАЊУ ДА:
		се и врлине усавршавају. Афективни аспект: • бити подстакнут да следује светитељима Божјим; • бити подстакнут да се труди да у себи развија хришћанске врлине.
6	СА НАМА ЈЕ БОГ	Когнитивни аспект: • учити да служењем Литургије постајемо учесници Царства Божијег и сједињујемо се са Богом; упознати садржај молитве «Царе небески»; • увидети да сам изглед православног храма изображава јединство Неба и земље. Афективни аспект: • код ученика ће се развијати жеља за очувањем природе; бити подстакнут да уреди школски простор најуспешнијим радовима; • бити подстакнут да и наредне године похађа часове Православног катихизиса; • учити у којој мери је напредовао и савладао градиво Православног катихизиса четвртог разреда основне школе.

НАПОМЕНА:

-Оцена из овог предмета је описна и то: истиче се, добар и задовољава, и не утиче на општи успех ученика, а исказује се као напредовање ученика у остваривању исхода. Теоријска настава (35 часова годишње) се реализује у учионици, док се практична настава (1 час годишње) реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању. Ученицима ће бити понуђене слободне ваннаставне активности током целе школске године, а у оквиру Појачке секције посебна пажња ће бити усмерена на организацију и учешће у прослави празника Божић, Свети Сава и Васкрс.

